

**STRATEGIE DE
DEZVOLTARE
LOCALĂ
”DEPRESIUNEA
SEBIȘ - GURAHONȚ -
HĂLMAGIU”**

INTRODUCERE

INTRODUCERE

Teritoriul acoperit de parteneriat se confruntă cu numeroase curențe care alimentează disparitățile dintre urban și rural prin prisma tuturor componentelor sale: economie, infrastructură de orice tip, potențial demografic, structuri asociative etc. Întâlnirile de animare și informare, precum și sesiunile de consultare desfășurate au oferit cadrul în care toate categoriile de membri ai parteneriatului au contribuit la formularea alternativelor strategice de dezvoltare locală și conturarea direcțiilor de dezvoltare și orientare finală a strategiei de dezvoltare locală. Păreră unanimă a actorilor publici și privați a fost că implementarea strategiei și implicit dezvoltarea microregiunii depinde esențial de implementarea LEADER. Abordarea LEADER oferă soluții pentru satisfacerea nevoilor comunităților rurale și vine în întâmpinarea dezvoltării capacității comunităților și autorităților locale de a evalua cu succes nevoile și folosi resursele existente în teritoriu. Impactul semnificativ resimțit ca urmare a implementării de măsuri similare în perioada anterioară de programare a constituit încă un argument în afirmarea că oportunitatea rezolvării problemelor de dezvoltare rurală prin facilitarea accesului și dimensionarea pe nevoile teritoriului intră cu precădere sub incidența abordării LEADER.

Efectul intervențiilor anterioare prin măsuri de politică agricolă în localitățile și la membrii parteneriatului au produs și permis soluționări rapide și eficiente pentru problemele selectate spre soluționare. Spectrul și volumul problemelor teritoriului este departe de a fi epuizat, motiv pentru care continuitatea abordării se relevă a fi extrem de importantă pentru toate categoriile de actori din teritoriu. O caracteristică a parteneriatului este reprezentată de interesul crescut al membrilor din sectorul privat în a deveni parte activă în implementarea de ansamblu a strategiei și nu doar a proiectelor proprii. Acest nivel superior de înțelegere presupune o practică îndelungată și posibilitatea comparării de experiențe private și publice, la îndemână, posibil de cuantificat și verificat.

Datorită omogenității teritoriului, a poziționării geografice favorabile a acestuia și a vocației dezvoltării agriculturii, membrii parteneriatului dovedesc maturitate în identificarea și relaționarea potențialului, oportunităților de dezvoltare și a viziunii de dezvoltare pe termen mediu și lung. În acest sens, identificarea dezvoltării rurale locale, în special prin aportul parteneriatelor public-private, ca formă de prim interes în dezvoltarea imediată, responsabilă atât de diversificarea economiei rurale cât și de continuarea susținută a modernizării elementelor de infrastructură civică, socială și culturală vine în spiritul celor exprimate. Vocația agricolă a teritoriului rural în discuție continuă linia priorităților și contează pentru cel puțin o treime dintre cei interesați și implicați. Posibilitățile de diversificare a economiei prin stimularea mediului de afaceri în a valorifica resursele și potențialul cultural și natural al teritoriului se regăsesc și ele în acest exercițiu al programării.

Posibilitățile de eliminare a barierelor de dezvoltare ce produc excludere, marginalizare socială, amplifică sărăcia rurală sau reduc șansele de integrare socială sau profesională pentru anumite categorii sociale sau minorități etnice, inclusiv etnia romă, se regăsesc nu numai în interesul exprimat de reprezentanții comunităților, dar își găsesc locul și în formele specifice de sprijin public.

Nivelul alocărilor financiare pe măsuri și priorități și a ponderilor diferitelor direcții strategice reținute de SDL reflectă nu numai nevoile formulate de participanții la

întâlnirile de animare, informare și la consultări ci și realitatea economiei și dinamicii teritoriului confirmate de analize (analiza diagnostic și analiza de potențial, SWOT).

Efortul principal de susținere a dezvoltării rurale locale echilibrate și sustenabile este secondat de eforturile specifice de modernizare a infrastructurii de orice tip pentru susținerea dezvoltării rurale în direcția creșterii competitivității agriculturii cu toate sectoarele sale, posibilitatea colaborativă de a implementa scheme de calitate și de diversificare a economiei rurale prin antreprenariat neagricol. Aceste linii strategice majore ale SDL sunt acoperite transversal de prioritatea și măsurile specifice dedicate inovării și transferului tehnologic și de capacitatea de a răspunde la provocările modificărilor climatice și problemelor specifice de mediu asigurate prin dezvoltarea, transmiterea și însușirea de cunoștințe prin acțiuni de colaborare, formare și dobândirea de experiență. Nevoile specifice de integrare socială pentru grupuri dezavantajate sau în dificultate, pentru lărgirea posibilităților de afirmare și exprimare a minorităților etnice întregesc tabloul acțiunilor specifice propuse de SDL pentru dezvoltarea echilibrată și rațională a teritoriului propus de parteneriat.

Putem anticipa astfel, progrese înregistrate la scara a cel puțin 10 antreprenori rurali în domeniul agricol și 4 antreprenori în domeniul neagricol, având cel puțin 19 locuri de muncă create, 2 structuri colaborative pentru transferul inovațiilor, 2 scheme de calitate pentru produse tradiționale regionale regroupând 10 exploatații agricole, sprijin specific pentru promovarea de proiecte dedicate minorităților etnice precum incluziune socială cu investiții în infrastructura specifică destinate grupurilor marginalizate.

Grupul de Acțiune Locală va promova, de asemenea, activități de cooperare LEADER destinate implementării prin sub-măsura 19.3 în direcțiile priorităților strategice proprii SDL.

CAPITOLUL I:

Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - Analiza diagnostic

Situat în partea de nord-est a județului Arad, teritoriul acoperit de GAL “Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmagiu” se desprinde din Câmpia Crișurilor - Câmpia Cermeiului continuându-se cu depresiunea golf specifică Munților Apuseni, Depresiunea Zărand-Gurahonț-Hălmagiu până pe Vârful Găina din Masivul Bihor.

Relieful din punct de vedere al regimului înălțimii coboară în trepte dinspre est spre vest-din Masivul Bihor, Munții Codru-Moma și porțiuni din Munții Zărandului. Întâlnim altitudini de 1486 m pe Vârful Găina aflat la întretăierea a trei județe pe Masivul Bihor, de 1112 m pe Vârful Pleșu în Munții Codru Moma, după care descindem pe dealurile piemontane ale Zărandului și Beliul Cermei pentru a ajunge în începuturile Câmpiei Cermeiului la 150 m altitudine. Depresiunea Hălmagiu-Gurahonț-Zărand, larg deschisă către câmpiile joase din vest este cuprinsă între culmile Zărand în sud și Codru-Moma în nord, îngustarea de la Joia-Mare împărțind depresiunea în două compartimente.

În ceea ce privește apele de suprafață din arealul arondat GAL-ului nostru, prin caracteristicile hidrologice și poziția față de arcul carpatic, râurile din regiune se încadrează în grupa de vest și fac parte din sistemul hidrografic al Crișurilor. Colectorul principal este Crișul Alb prin intermediul căruia se drenează cea mai mare parte a regiunii, întregul sistem având orientare generală est-vest, dictată de către căderea reliefului în același sens. În cuprinsul zonei depresionare menționate se disting râuri alohtone și râuri autohtone. Pe teritoriul comunelor există numeroase cursuri de apă de suprafață, văi, pâraie ce deversează în Crișul Alb care străbate teritoriul în zona estică, dinspre sud către nord.

În strânsă dependență de condițiile naturale s-a dezvoltat și învelișul de soluri al regiunii, astfel întâlnindu-se argiluvisoluri, soluri aluvionale, soluri silvestre etc. În zona teritoriului administrativ predomină o întindere a solurilor cu fertilitate medie, chiar ridicată, în albia majoră a Crișului Alb, ceea ce face ca fondul funciar să fie apreciabil.

Harta administrativă a județelor Arad și Bihor cu localizarea GAL “Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmagiu”, precum și harta fizică a GAL “Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmagiu” sunt atașate prezentei SDL și reprezintă Anexa 5 la SDL.

Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmagiu se remarcă printr-un fond climatic temperat - subcontinental cu influențe oceanice și diferențieri topoclimatice însemnate, datorită fragmentării reliefului. Regimul termic se caracterizează prin scăderea temperaturii medii anuale și a fiecărei luni de la vest spre est și printr-o variație normală a mediilor lunare.

Flora și fauna corespunzătoare teritoriului administrativ al comunelor reflectă specificul generat de relief, climă, rețeaua hidrografică și sol. Flora este destul de complexă și se încadrează în zona vegetației montane formată din păduri de foioase și conifere. Zona se pretează foarte bine rezervațiilor naturale, iar din punct de vedere al calității arboretului se poate spune că zona se bucură de o calitate superioară, fiind cuprinse în clasa I și a II-a în privința clasificării. Zona este o mare producătoare de masă lemnoasă care se poate utiliza în ramura construcțiilor, furnirului pentru mobilă, precum și a lemnului de foc necesar pentru încălzire.

În teritoriul acoperit de GAL există elemente și specii de floră și faună spontană ocrotite. Întâlnim astfel plante rare (narcisa, brândușa de primăvară, brândușa de toamnă, brândușa galbenă, laleaua pestriță) și animale rare (șorecarul comun, cerbul, râsul, buha

mare, cucuveaua comună, striga, ciuful de pădure, barza albă, ursul, veverița, ariciul, vidra).

Dealurile sudice, zona cu plantații pomicole (meri, pruni, cireși) de altitudine medie pot deveni amplasamente pentru sate de vacanță; drumurile de exploatare, văile existente, apropierea limitrofă a pădurilor, terasările fostelor exploatații pomicole precum și fostele irigații ale livezilor și utilajele lor putând constitui baza pentru infrastructură.

Din punct de vedere economic, marea varietate a florei spontane din teritoriu oferă multiple posibilități de valorificare a acestora în direcția satisfacerii cât mai complete a cerințelor societății: plante medicinale (153 specii-12.2%), plante alimentare (63 specii, vegetând în pădurile de foioase și la marginea lor), plante melifere (218 specii), plante furajere (115 specii) baza constituindu-se în graminee și leguminoase, plante tinctoriale și tanante (53 specii).

Agricultura este principala activitate economică în zonă: cultivarea cerealelor, legumelor, pomilor fructiferi, viței de vie. Principala formă de exploatare a resurselor solului este cea a gospodăriilor individuale, caracterizate printr-un grad mare de fărâmițare a proprietăților. Pe teritoriul comunelor, puține exploatații dețin teren în arendă, majoritatea fiind de semi-subzistență, cu productivitate extrem de redusă. Terenul agricol privat de mici dimensiuni este exploatat în mod privat și în mică măsură prin arendare. În ultima vreme, însă, câțiva întreprinzători iau în arendă suprafețe mai mari de teren pe care le cultivă la standardele cerute, punându-se observa o tendință de practicare a agriculturii pe arii mai extinse, într-un mod organizat. Suprafețele arendate nu sunt compacte, ceea ce duce la o exploatare mai dificilă a terenului agricol.

Întrucât majoritatea actorilor rurali au legătură cu sectorul agricol, dorim să evidențiem modul de folosință pentru suprafața agricolă în teritoriul acoperit de GAL potrivit datelor de mai jos:

	Suprafața totală	Suprafață agricolă	Suprafață arabilă	Pășuni	Fânețe	Păduri și altă vegetație forestieră
Hectare	136.015	62.360	23.101	29.857	8.300	67.106
%	100	45,84	16,98	21,95	6,10	49,34

Pășunile naturale au o frecvență mai mare în partea centrală și estică a județului Arad, unde și gradul de fragmentare a reliefului este mult mai ridicat. Astfel, pășunile naturale dețin aproape jumătate din suprafața agricolă a zonei. Existența acestora favorizează creșterea animalelor care este o ocupație importantă a populației, ilustrată prin producțiile mari înregistrate. Producția vegetală urmărește asigurarea integrală a bazei furajere pentru animale și a unor cantități de produse vegetale (cereale, plante, legume) pentru consumul populației. Cultura legumelor ca și creșterea păsărilor și porcinelor se preconizează a fi continuată și în viitor. În acest scop, se impune întreținerea pășunilor și fânețelor existente prin lucrări specifice.

La nivelul comunelor activează o serie de agenți economici de dimensiuni mici și mijlocii, încadrați în sfera IMM -urilor, având capacitate financiară și patrimonială redusă.

Industria este foarte slab reprezentată, în regiune funcționând doar câteva obiective de acest fel. Slaba dezvoltare din punct de vedere industrial a zonei în ansamblu determină un amplu fenomen migrațional al populației active spre zone mai industrializate, precum și navetism.

Unitățile economice din comune au ca și obiecte de activitate predominante: exploatarea lemnului, agricultura, construcțiile și industria alimentară. De asemenea există persoane fizice autorizate care lucrează în diferite domenii: tâmplării, croitorii, frizerii, pielării, prestări servicii în agricultură, diferite reparații, etc. Meșteșugurile care sunt încă practicate în zonă sunt cojocăritul, confecționarea de harnașamente, țesătoria și broderia, prelucrarea lemnului.

Cu toate că teritoriul acoperit de GAL are un potențial turistic extrem de ridicat, turismul local nu este promovat suficient pentru a putea reprezenta o sursă de atragere a fondurilor și a crea noi locuri de muncă. Posibile cauze pentru problema enunțată sunt: lipsa cunoștințelor de specialitate în domeniului turismului, agroturismului, turismului rural, spiritul antreprenorial slab dezvoltat, nerecunoașterea și neaprecierea resurselor locale.

Programarea anterioară a adus beneficii reale zonei. Au fost accesate 50 de proiecte încadrate astfel: 9 proiecte pe măsura 125 - îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii; 13 proiecte pe măsura 112 - instalarea tinerilor fermieri; 13 proiecte pe măsura 322 - renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale și 15 proiecte pe măsura 312 - sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi. Valoarea sprijinului acordat s-a ridicat la 1.899.630 euro. Nevoile teritoriului sunt însă departe de a fi soluționate în întregime, motiv pentru care continuitatea abordării se relevă a fi extrem de importantă pentru toate categoriile de actori din teritoriu.

Teritoriul omogen arondat GAL, "Depresiunea Sebiș-Gurahonț-Hălmagiu" cuprinde 12 comune (Almaș, Brazii, Buteni, Cărand, Chisindia, Dezna, Dieci, Gurahonț, Hălmagiu, Hălmăgel, Pleșcuța, Vîrfurile) și un oraș - Sebiș din județul Arad și o comună, Criștioru de Jos, din județul Bihor cu o populație totală de 31551 locuitori și o suprafață de 1360,15 km², la o densitate medie a populației de 23,19 locuitori pe km². Minoritățile etnice locale reprezintă aproximativ 3% din totalul populației. Menționăm existența în proporție de 2,21% a minorității rome, cea mai numeroasă dintre minoritățile conlocuitoare. La nivel de UAT-uri, prezența minorităților etnice este următoarea: Sebiș - romi, maghiari, sârbi, slovaci și italieni; Almaș - romi; Buteni - maghiari și romi; Cărand - romi și maghiari; Chisindia - romi; Dezna - maghiari; Dieci - romi; Gurahonț - romi, maghiari, ucrainieni și germani; Hălmagiu - romi și maghiari; Pleșcuța - romi; Vîrfurile - romi și maghiari; Criștioru de Jos - romi și maghiari.

Fișa de prezentare a teritoriului, completată conform informațiilor oficiale de la INS, reprezintă Anexa 2 la prezenta SDL.

"Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmagiu" abundă în obiective de patrimoniu cultural și arhitectural, cu un potențial excepțional de valorificare pentru dezvoltarea economică și culturală a zonei. Găsim situri arheologice dacice, daco-romane, biserici și mănăstiri începând cu secolul XIV, edificii cu valoare istorică, troițe ce comemorează marile evenimente istorice ale locului și personalități locale. Se găsesc de asemenea biserici de rit diferit cu arhitectura reprezentativă, vechi biserici ortodoxe din lemn cu picturi murale deosebite declarate ca monumente istorice, majoritatea în stil bizantin-baroc, ruinele unor castele, cetăți, hanuri vechi. Multe dintre acestea sunt, însă, deteriorate, necesitând lucrări de restaurare. Promovarea activă și includerea în circuite turistice a obiectivelor turistice din comunitate trebuie încurajate și sprijinite.

În privința datinilor și obiceiurilor zonei, există preocuparea pentru păstrarea acestora. Altfel, întâlnim ansambluri folclorice de cântece și dansuri populare, formații de obiceiuri și datini străbune, tarafuri locale, grupuri vocale, trupă de teatru popular. Obiceiurile locale pot fi observate la serbări câmpenești organizate cu ocazia marilor sărbători religioase, precum și la diferite concursuri sau manifestări culturale locale, județene, naționale și internaționale. Costumul popular, chiar dacă nu se mai poartă în mod regulat, se folosește pentru valorificarea tradițiilor artistice sau la evenimente și sărbători.

Se remarcă existența a numeroase cămine culturale în zonă, cele mai multe în stare bună de funcționare, fapt care dovedește interesul localnicilor pentru conservarea unui spațiu tradițional în care se pot derula evenimente de impact, se pot promova tradiții și obiceiuri, inclusiv ale minorităților etnice din zonă care au nevoie de încurajarea și sprijinul populației etnice majoritare în a-și promova și valoriza identitatea culturală și etnică.

Serviciile de bază pentru populație există în microregiune, însă răspund doar în mică măsură nevoilor populației. Infrastructura educațională este reprezentată de 16 unități de învățământ (conform datelor INS), considerată de localnici ca insuficientă pentru a răspunde nevoilor sau prezentând condiții precare de participare la activitățile școlare, extrașcolare și extracurriculare organizate. În regiune nu există nicio structură de tip after school.

În privința serviciilor medicale disponibile, se poate observa faptul că rețeaua de unități medicale a fost restructurată în ultimii ani ca urmare a desființării unor dispensare medicale de stat sau policlinici și înființării de cabinete medicale sau farmacii preponderent private. Infrastructura medicală cuprinde: 2 spitale, 1 ambulatoriu integrat spitalului, 1 dispensar medical, 1 cabinet medical școlar, 22 cabinete medicale de familie proprietate publică, 5 cabinete medicale de familie proprietate privată, 17 cabinete stomatologice proprietate privată, 8 cabinete medicale de specialitate proprietate privată, 1 farmacie proprietate publică, 12 farmacii proprietate privată, 3 laboratoare medicale, 3 laboratoare de tehnica dentara. Se constată lipsa unui centru multifuncțional de servicii sociale și medicale, dispensare insuficiente și nemodernizate, tratament în ambulatoriu aproape inexistent, dificultăți privind accesul la medicamente și tratament în multe dintre satele regiunii.

Serviciile sociale sunt deficitare, acestea reducându-se la serviciile din cadrul departamentelor specializate la nivelul primăriilor și la nivelul direcției județene pentru asistență socială. Migrația forței de muncă poate cauza creșterea numărului de persoane aflate în situație de risc și care necesită servicii sociale, în special în rândul grupurilor dezavantajate.

Teritoriul acoperit de GAL-ul nostru deține premisele necesare dezvoltării serviciilor de turism rural de agrement și sportiv, există posibilitatea amenajării unor spații de picnic, spații pentru practicarea sporturilor, parcuri tematice, bazine de tratament cu ape termale. Cu toate acestea, infrastructura de agrement este insuficientă pentru populație și mai ales pentru potențialul turistic de dezvoltare a zonei.

Sub aspectul sărăciei, microregiunea cuprinde zone sărace IDUL cu valori mai mici sau egale cu 55: Hălmăgel (IDUL 46,24), Pleșcuța (IDUL 49,78), Hălmăgiu (IDUL 52,17) și Criștioru de Jos (IDUL 53,39).

Pe teritoriul GAL-ului nostru se găsesc atât situri de importanță comunitară, cât și arii de protecție specială avifaunistică. Enumerăm, aceste zone Natura 2000, precum și

UAT-urile pe teritoriile cărora se întâlnesc: Codru Moma ROSCI0042 - localitatea Dezna; Platoul Vașcău ROSCI0200 - localitatea Criștioru de Jos; Coridorul Drocea - Codru Moma ROSCI0289 - localitățile Buteni, Dezna, Dieci, Sebiș; Coridorul Munții Bihorului - Codru Moma ROSCI0291 - localitățile Dezna, Dieci, Gurahonț, Vârfurile, Criștioru de Jos; Crișul Alb între Gurahonț și Ineu ROSCI0294 - localitățile Almaș, Buteni, Dieci, Gurahonț, Sebiș; Dealul Mocrei - Rovina - Ineu ROSCI0218 - localitățile Buteni, Chisindia; Defileul Crișului Alb ROSCI0298 - localitățile Dezna, Dieci, Gurahonț, Hălmagiu, Pleșcuța, Vârfurile; Drocea ROSCI0070 - localitățile Almaș, Brazii, Buteni, Chisindia, Gurahonț; Munții Bihor ROSCI0324 - localitățile Hălmăgel, Hălmagiu, Vârfurile, Criștioru de Jos; Zărandul de Est ROSCI0406 - localitățile Brazii, Gurahonț; Zărandul de Vest ROSCI0407 - localitatea Chisindia; Valea Cepelor - localitatea Criștioru de Jos; Câmpia Cermeiului ROSPA0014 - localitățile Cărand, Sebiș; Drocea - Zărand ROSPA0117 - localitățile Almaș, Brazii, Buteni, Chisindia, Gurahonț.

Toate UAT-urile din microregiune sunt cuprinse în anexa 5 zone HNV (Almaș, Brazii, Buteni, Cărand, Chisindia, Criștioru de Jos, Dezna, Dieci, Gurahonț, Hălmagiu, Hălmăgel, Pleșcuța, Sebiș, Vîrfurile).

Patrimoniul natural se evidențiază prin existența unor locuri deosebite, între care amintim: Tăul Negru, Piatra Grăitoare, Cascadele Tisei, Casele Lotrilor, Rezervația "Arboretele de fag", Parcul Dendrologic "Arboretumul Sylva", Rezervația naturală de laur "Dosul Laurului", Rezervația naturală "Baltele" etc. Teritoriul cuprinde ținuturi atractive prin simplitatea, sălbăticia și naturalețea lor, unele zone având marcate trasee turistice pentru turism montan.

Analizând potențialul zonei, putem concluziona următoarele:

- Teritoriul prezintă un număr mare de străzi neasfaltate, accesul între localitățile aceleiași UAT este îngreunat de calitatea infrastructurii de transport, infrastructura medicală este modestă, infrastructura educațională este slab reprezentată și uzată, moștenirea rurală este în pericol, iar patrimoniul cultural al zonei este slab valorificat. Avantajul teritoriului este că se evidențiază o bună echipare cu infrastructura de bază datorată și unor investiții recente.
- Din punct de vedere agricol, există un număr mare de mici fermieri care lucrează cu mijloace rudimentare, care nu sunt competitivi și care au dificultăți în producerea, înregistrarea și promovarea produselor și brand-urilor locale și regionale. Îmbucurătoare este tendința de creștere a numărului de ferme de semisubzistență și o valorificare mai bună a potențialului agricol în zonă.
- În privința mediului economic, resursele locale, resursele turistice, patrimoniul cultural material și nematerial sunt insuficient valorificate, afacerile rurale prezintă un management defectuos, afacerile sunt mici și au profituri mici, iar locurile de muncă sunt insuficiente. În plus, inexistența unor rețele colaborative încetinește identificarea unor soluții noi pentru creșterea competitivității economiei rurale. Se constată, însă, potențialul ridicat de revitalizare a activităților artizanale și meșteșugărești, prezența afacerilor de familie, existența resurselor naturale (lemn, piatră).
- La nivel de populație, minoritățile etnice prezente în zonă au nevoie de asigurarea infrastructurii în care identitatea lor socială și culturală să fie susținută, promovată și valorizată pentru ca participarea acestora la viața publică a comunității să fie activă și constructivă. Premizele realizării acestui lucru există prin faptul că în regiune

conflictele interetnice sunt practic inexistente, iar rata infraționalității este foarte scăzută.

CAPITOLUL II:

Componenta parteneriatului

CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului

Acordul de parteneriat în cadrul GAL-ului "Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmașiu" este semnat de 59 de membri, dintre care 14 instituții publice, reprezentând 23,73% din totalul partenerilor și 45 parteneri reprezentând sectorul privat, asociativ și persoane fizice în proporție de 76,27% din totalul partenerilor.

Instituțiile publice sunt reprezentate de 14 Administrații Publice Locale - cuprinzând 13 Administrații Publice Locale ale comunelor Almaș, Brazii, Buteni, Cărand, Chisindia, Criștioru de Jos, Dezna, Dieci, Gurahonț, Hălmașiu, Hălmașel, Pleșcuța, Vîrfurile și cea a orașului Sebiș. Parteneriatul cuprinde, de asemenea, 35 reprezentanți ai sectorului privat (59,32%), 8 reprezentanți ai societății civile (13,56%) și 2 persoane fizice (3,39%).

Reprezentanții sectorului privat au ca obiect de activitate:

- Agricultură și servicii agricole - 10	- Servicii topografice - 1
- Apicultură - 6	- Confecții metalice - 1
- Servicii turistice - 2	- Servicii alimentare - 1
- Exploatare forestieră și silvicultură - 2	- Servicii industriale - 1
- Construcții - 2	- Servicii auto - 1
- Activități sportive - 2	- Fabricare mobilă - 1
- Servicii agricole și industriale - 1	- Pomicultură - 1
- Servicii stomatologice - 1	- Avicultură - 1
	- Comerț - 1

Reprezentanții societății civile activează în următoarele domenii de activitate:

- Composesorate - 2
- Asociații sportive - 2
- Asociații de mediu - 1
- Forme asociative - agricultură - 1
- Dezvoltare comunitară - 1
- Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor - 1

Administrațiile publice locale manifestă un interes deosebit pentru imprimarea unor direcții strategice de dezvoltare a UAT-urilor pe care le reprezintă prin accesarea finanțărilor nerambursabile comunitare. Prioritățile identificate în strategiile de dezvoltare elaborate de către acestea sunt compatibile cu cele din Acordul de Parteneriat 2014-2020 al României cu Uniunea Europeană, Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020, dar și cu axele prioritare stabilite în cadrul Programului Operațional Regional, ale Programelor Operaționale Sectoriale: Competitivitate, Infrastructura Mare, Capital Uman, Capacitate Administrativă.

Rezultatele GAL-ului "Valea Superioară a Crișului Alb" (din care au făcut parte 13 dintre actualele UAT-uri partenere în GAL "Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmașiu") stau mărturie în privința interesului pentru dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale; crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi; îmbunătățirea valorii economice a pădurilor. În programarea anterioară, au fost sprijinite prin GAL un număr de 50 de proiecte, dintre care 41 finalizate, în valoare de 1 899 630 euro, astfel: 4 proiecte în UAT Sebiș (măsurile 125 și 112), 3 proiecte în UAT Dezna (măsurile 125, 322, 312), 1 proiect în UAT Chisindia (măsura 322), 11 proiecte în UAT Buteni (măsurile 125, 322, 312, 112), 9 proiecte în UAT Almaș (măsurile 125, 322, 312, 112), 3 în UAT Dieci (măsurile 125, 322, 312), 4 proiecte în

UAT Brazii (măsurile 125, 322, 112), 5 proiecte în UAT Gurahonț (măsurile 125, 322, 112, 312), 1 proiect în UAT Pleșcuța (măsura 322), 5 proiecte în UAT Hălmagiu (măsurile 125, 322, 112, 312), 2 proiecte în UAT Hălmăgel (măsurile 125, 322) și 1 proiect în UAT Criștioru de Jos (măsura 322). UAT Cărand nu a fost membră în parteneriatul anterior, însă nevoia acestei comunități de aderare la o structură care să-i mijlocească oportunități sustenabile de dezvoltare este transparentă în strategia de dezvoltare a comunei.

Atât administrațiile publice locale, cât și reprezentanții sectorului privat, ai societății civile și persoanele fizice care compun parteneriatul GAL-ului "Depresiunea Sebiș - Gurahonț - Hălmagiu" înțeleg că o dezvoltare durabilă, coerentă nu poate fi realizată decât în parteneriat, prin cooperare între instituții de cercetare și fermieri și alți actori ai economiei rurale, prin dobândire de cunoștințe și diseminare a informației.

Peste 45% dintre reprezentanții sectorului privat, prin obiectul de activitate, manifestă interes și implicare în dezvoltarea sectoarelor agricol, zootehnic și apicol - sectoare cheie în implementarea SDL.

Între reprezentanții societății civile remarcăm prezența Asociației Greenet Mustești, com. Gurahonț, implicată activ în cercetarea, prezervarea, protecția și managementul durabil al patrimoniului natural, cultural și istoric al țării și susținerea dezvoltării durabile a comunităților din mediul rural și regional. În acest sens, Asociația întreprinde acțiuni de cercetare aprofundată de mediu sau în domenii conexe, promovează și implementează în mediul rural procedee/sisteme privind utilizarea energiilor regenerabile, implementează proiecte pentru agricultură ecologică etc. Asociației Unirea Brazii este actor important în dezvoltarea comunitară prin organizarea de activități sportive, de centre de pregătire și instruire în sistem tabără, de promovare a mediului cultural zonal și a valorilor autentice zonale, a tradițiilor locale. Nu în ultimul rând, semnalăm prezența Asociației Crescătorilor de animale Dezna, preocupată de sprijinirea intereselor proprietarilor de animale și de curățarea și întreținerea pășunilor.

Colf Georgian Gabriel, membru în parteneriat în calitate de persoană fizică, este un tânăr dedicat, cu expertiză în domeniul de graniță agricultură-turism și ale cărui acțiuni sunt puse în slujba comunității pe care o și deservește în calitate de consilier personal al primarului din Hălmagiu. Doamna Stănilă Aurelia-Mariana, aprod în cadrul Judecătoriei Gurahonț este implicată în identificarea și gasirea de soluții la problemele de ordin social ale membrilor comunității, în special ale celor proveniți din medii defavorizate sau din rândul minorităților etnice.

Partenerii și-au manifestat disponibilitatea și sprijinul pentru dezvoltarea ideilor, proiectelor și activităților noi, inovative, pentru promovarea dezvoltării afacerilor și comunităților rurale. Există o nevoie prioritară de a împărtăși cunoștințele și experiența prin conectarea oamenilor în cadrul unei rețele de dezvoltare rurală bine organizată și gestionată.

Aderarea la parteneriatul GAL-ului nostru este o promisiune de participare și implicare activă a factorilor locali interesați și a comunității în procesul de planificare strategică, pentru a construi susținerea necesară în vederea implementării ulterioare și adresării în comun a unor probleme de importanță majoră pentru comunitate.

CAPITOLUL III:

Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor)

CAPITOLUL III: Analiza SWOT TERITORIU

<p>PUNCTE TARI</p> <p>Relief foarte diversificat cu varietăți altitudinale de la 150 m la 1486 m (lunci, defilee, câmpie, dealuri, terase și versanți)</p> <p>Natura 2000 (Codru Moma ROSCI0042, Platoul Vașcău ROSCI0200, Coridorul Drocea - Codru Moma, ROSCI0289, Coridorul Munții Bihorului - Codru Moma, ROSCI0291, Crișul Alb între Gurahonț și Ineu ROSCI0294, Dealul Mocrei - Rovina - Ineu ROSCI0218, Defileul Crișului Alb ROSCI0298, Drocea ROSCI0070, Munții Bihor ROSCI0324, Zărandul de Est ROSCI0406, Zărandul de Vest ROSCI0407, Câmpia Cermeiului ROSPA0014, Drocea - Zărand ROSPA0117)</p> <p>Toate UAT-urile din microregiune sunt cuprinse în anexa 5 zone HNV (Almaș, Brazii, Buteni, Cărand, Chisindia, Dezna, Dieci, Gurahonț, Hălmaș, Hălmașel, Pleșcuța, Sebiș, Vîrfurile)</p> <p>Zone cu înaltă valoare biologică</p> <p>Fond forestier bogat, arboret calitativ superior</p> <p>Rezervația "Arboretele de fag" de la Râul Mic Hălmaș</p> <p>Rețea hidrografică variată - Crișul Alb cu afluenți numeroși</p> <p>Calitatea superioară a aerului și a apelor de adâncime - resurse importante de apă provenite din izvoare de munte</p> <p>Resurse naturale (lemn, cariere de piatră, marmura roșie, minereuri feroase și neferoase, argile calcarinoase, caolin).</p> <p>Floră și faună montană variată cu specii ocrotite</p> <p>Existența surselor energetice alternative (potențial hidroenergetic și eolian) - microcentrala de pe Valea Zimbrului</p> <p>Parcul Dendrologic "Arboretumul Sylva" Gurahonț (12.8 ha)</p> <p>Rezervația naturală de laur "Dosul Laurului" Zimbru (0.8 ha)</p> <p>Rezervația naturală "Baltele" Gurahonț</p>	<p>PUNCTE SLABE</p> <p>Terenuri arabile utilizabile limitate din cauza varietății reliefului</p> <p>Fărămițarea exploatațiilor agricole</p> <p>Lipsa infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare în majoritatea localităților rurale mici</p> <p>Infrastructură deficitară în privința rețelelor de gaz, de electrificare, de canalizare</p> <p>Existența zonelor defavorizate - zone ce prezintă pericole de inundații și alunecări de teren, sate răsfirate</p> <p>Lipsa unui baraj de protecție pentru localitățile situate de-a lungul văilor</p> <p>Nepromovare turism local, spații de cazare puțin numeroase</p> <p>Numeroase drumuri comunale și agricole neamenajate</p> <p>Accesul dificil la toate satele de pe raza GAL și la zonele cu mare potențial turistic (drumul spre Muntele Găina este neasfaltat)</p> <p>Distanța mare față de centrul administrativ al județului</p> <p>Lipsa serviciilor sociale</p> <p>Dezindustrializarea din: construcții de mașini, cariere de piatră, industria lemnului, confecții textile</p> <p>Efectele negative ale închiderii minelor și carierelor pentru mediu</p> <p>Exploatare necontrolată a albiei râurilor</p> <p>Managementul deșeurilor insuficient dezvoltat</p> <p>Tendință crescătoare a utilizării substanțelor chimice în agricultură</p> <p>Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate (cursuri de apă afectate, infiltrații în sol)</p> <p>Lipsa cadastrului forestier</p> <p>Dimensiune fizică mică a proprietății</p> <p>Manifestarea accentuată a schimbărilor climatice în zonele cu suprafețe de pădure</p>
--	---

<p>(2.8 ha) Potențial turistic deosebit Rețea de drumuri naționale și județene (DN 79A Chișineu-Criș-Vîrfuri, DN76 Oradea-Deva) Bogăție etnofolclorică a zonei, monumente istorice și de arhitectură Conservarea tradițiilor și a mediului rural Existența Programelor pentru silvicultură și legislație pentru creșterea suprafețelor de pădure Suprafețe forestiere importante care contribuie la limitarea impactului produs de GES și de eroziune, precum și la conservarea biodiversității</p>	<p>reduse</p>
<p>OPORTUNITATI Menținerea unei bune calități a apelor prin investiții în ferme, susținerea practicilor extensive și prin investiții în infrastructura edilitară de apă Menținerea unor suprafețe agricole largi gospodărite extensiv Sprijin din agricultură și silvicultură în lupta Împotriva schimbărilor climatice (energie regenerabilă provenită din biomasă și reziduuri, practici agricole extensive, împădurire) Potențial de creștere a suprafeței forestiere prin împădurire Potențial pentru producerea de biomasă Reconstrucția ecologică a terenurilor degradate Dezvoltarea sistemului național de perdele forestiere Creșterea conștientizării publice asupra rolului pădurilor Potențial pentru dezvoltarea sectorului apicol, turismului rural, organizarea de activități sportive și de agrement Dezvoltare de produse locale alimentare și nonalimentare de calitate Promovarea activă și includerea în circuite turistice a obiectivelor zonei</p>	<p>AMENINTARI Degradarea peisajului Poluarea naturală a afluenților Înteruperea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și în special de combaterea eroziunii solului în zona culinară Dezvoltarea spațiului rural fără a lua în considerare posibilele efecte negative asupra mediului și biodiversității Presiune în creștere asupra resurselor naturale (biodiversitate, apă, sol) datorită dezvoltării economice Poluarea apei datorită lipsei infrastructurii de colectare și epurare a apelor reziduale Destabilizarea microclimatelor datorită schimbărilor climatice Impactul tăierilor ilegale Dimensiune fizică mică a proprietății forestiere Calamități naturale</p>

Construirea de spații de cazare sau case de vacanță	
POPULAȚIE	
PUNCTE TARI Mână de lucru calificată în anumite domenii, în special în cele care țin de tradițiile locale Existența micilor meșteșugari și a păstrătorilor de tradiții și obiceiuri Diversitate culturală, etnică și religioasă Infraționalitate foarte redusă Procent mare de populație activă	PUNCTE SLABE Îmbătrânirea populației Rata demografică scăzută Migrare și emigrare Lipsa locurilor de muncă Lipsa dezbaterilor publice pe probleme sociale Infrastructura slab dezvoltată /acces limitat pe piață și la informații Educație profesională și dotare a infrastructurii educaționale slab dezvoltate Lipsa resurselor de capital și de know how Nivel ridicat al degradării satelor Lipsa centrelor culturale de tipul cluburi, teatre, cinematografe
OPORTUNITATI Posibilități de prelucrare a produselor tradiționale cu înaltă valoare biologică Crearea de locuri de muncă prin IMM Crearea de locuri de munca prin încurajarea diverselor forme de turism Extinderea unor zone de locuit Zona țintă a emigrației interne Sinergii între planurile existente pentru dezvoltare rurală (PNDR, POR și alte planuri naționale și locale)	AMENINTARI Emigrare externă Migrare forțată de muncă calificată către orașe sau străinătate Lipsa securității personale și ale gospodăriilor Instabilitate legislativă și chiar lipsa legislației pentru anumite domenii socio-economice Degradarea satelor prin îmbătrânire și abandon Izolarea satelor Scăderea natalității
STRUCTURI ASOCIATIVE ȘI INSTITUȚIONALE	
PUNCTE TARI Existența asociațiilor (ONG): - pe baze etnice - de mediu - de proprietari de păduri - de proprietari de pășuni Existența ADI Schimburi culturale, de cooperare socio-economică cu localități înfrățite din țări europene Experiența APL în derularea proiectelor prin fonduri europene Parteneriate ale APL-urilor cu Fundații și Asociații specializate în consultanță și	PUNCTE SLABE Lipsa unor structuri asociative în domeniul economic Număr mic de membri în ONG-uri și ADI-uri. Slaba promovare a regiunii pentru sprijinirea, realizarea și coordonarea proiectelor de dezvoltare regională în domeniul cultural, social sau economic Inexistența unor ONG-uri de utilitate publică Capacitate scăzută de atragere a fondurilor Europene

reconversie profesională finalizate cu organizare de cursuri pe fonduri europene	Dezechilibru în capacitatea de absorbție a fondurilor europene la nivelul microregiunii Lipsa unor organizații comunitare Lipsa resurselor financiare pentru investiții și cofinanțarea proiectelor
OPORTUNITATI Extinderea și dezvoltarea sferei serviciilor Crearea unor asociații de sprijin a agriculturii și silviculturii Implicarea mai activă a organizațiilor de mediu în viața socio-economică a regiunii Atragerea și implicarea populației în acțiuni de conservare a mediului, a folosirii surselor energetice alternative Valorificarea sprijinului financiar al UE în vederea îmbunătățirii capacității administrative și de implementare a strategiilor locale	AMENINTARI Mecanisme greoaie de implementare a proiectelor de interes general Lipsa stimulentei din punct de vedere legislativ pentru încurajarea parteneriatelor public- private Lipsa de sprijin din partea mediului politic Creșterea gradului de sărăcie cu consecințe în toate planurile. Lipsa colaborării între actorii publici și privați Incapacitatea de a înființa parteneriate locale puternice și de a promova potențialului endogen al teritoriilor

ACTIVITATI ECONOMICE

PUNCTE TARI Poziționare geografică favorabilă Zone rurale pitorești Potențial turistic ridicat Resurse naturale și produse locale Potențial mare de eco-bio-agricultură Potențial silvic, minier, zootehnic și pentru mici afaceri meșteșugărești Începuturi timide de afirmare a capitalului autohton în zonă, mici întreprinzători Dezvoltarea parcurilor industriale prin dezvoltarea economiei pe orizontală Existența specialiștilor în diverse ramuri: construcții de mașini, industria exploatarea și prelucrării lemnului, industria textilă și pielărie, industrie alimentară, agricultură, pomicultură Existența unei rețele bancare relativ dezvoltate	PUNCTE SLABE Cunoașterea și aprecierea scăzută a resurselor locale Dependența de agricultura de subzistență Lipsa locurilor de muncă alternative în zonele rurale Cultură antreprenorială slab dezvoltată Orientarea cu precădere către comerțul din alimentația publică Slabă asociere Dependența de economia țărilor europene Dispariția industriilor cu tradiție în regiune Rata scăzută de prelucrare și integrare a produselor agricole și silvice în produse finite Lipsa cetrelor de colectare a produselor agricole și animale Neexploatarea rezervelor naturale și a potențialului turistic, istoric și religios Insuficienta dezvoltare a rețelelor de infrastructură în turism
OPORTUNITATI Valorificarea patrimoniului natural și cultural Promovarea produselor de nișă (produse cu înaltă valoare biologică)	AMENINTARI Nevalorificarea eficientă a terenurilor datorită fragmentării Defrișări masive fără a fi însoțite de lucrări de împădurire cu rezultate în degradarea

<p>Specializarea și zonarea producției (crescători de animale, legumicultori, horticoltori, apicultori)</p> <p>Dezvoltarea fermelor agroturistice</p> <p>Turism istoric, cultural și religios</p> <p>Migrația internă urban-rural</p> <p>Promovarea produselor tradiționale cu înaltă valoare biologică</p> <p>Crearea unor piețe de gros și a unei industrii de prelucrare a produselor naturale</p>	<p>terenurilor</p> <p>Slab management agricol</p> <p>Slaba organizare și uneori chiar lipsa colaborării în activitățile economice</p> <p>Migrarea urbană / emigrare</p> <p>Lipsa investițiilor datorită infrastructurii fizice și sociale neadecvate</p>
---	--

INFRASTRUCTURA

<p>PUNCTE TARI</p> <p>Drumuri naționale, județene și comunale practicabile</p> <p>Mijloace de transport public rutier care deserveșc și nevoile localităților din microregiune</p> <p>Proiecte de alimentare cu apă potabilă, iluminat public implementate</p> <p>Existență studiu de fezabilitate pentru extinderea rețelei de canalizare</p> <p>Existență servicii pentru mediul de afaceri (bancă, poștă, transport, utilități)</p> <p>Resurse și potențial natural, patrimonial, cultural bogate</p> <p>Telefonie mobilă</p>	<p>PUNCTE SLABE</p> <p>Lipsă rețea de distribuție a gazelor naturale</p> <p>Rețea iluminat public uzată fizic și moral</p> <p>Rețea mare de drumuri care necesită reparații, asfaltări, nevoia realizării de căi de acces spre localități, accese stradale și pietonale</p> <p>Zone extinse care nu beneficiază de canalizare</p> <p>Amenajare neunitară podețe și șanțuri de colectare ape pluviale</p> <p>Lipsă regularizare cursuri de apă</p> <p>Gropi de gunoi improvizate - colectare, sortare și depozitare deșeuri defectuoase</p> <p>Inexistență sistem de colectare ape menajere / stații de epurare</p> <p>Drumuri agricole neamenajate</p> <p>Drumuri spre obiective turistice neasfaltate</p> <p>Puține localități cu acces facil la transport feroviar</p> <p>Infrastructură de agrement insuficientă pentru potențialul turistic al zonei</p> <p>Inexistența unor centre de zi sau de servicii sociale și medicale</p> <p>Lipsa formelor alternative de educație preșcolară și școlară</p> <p>Infrastructură educațională insuficientă sau care funcționează cu dotări precare</p> <p>Conectivitate limitată la internet</p>
<p>OPORTUNITATI</p> <p>Creare de parteneriate cu comune învecinate</p> <p>Programe și proiecte de promovare a</p>	<p>AMENINTARI</p> <p>Lipsa perspectivei de dezvoltare</p> <p>Neutilizare/ neatragere de fonduri europene și naționale pentru modernizarea</p>

tradițiilor și obiceiurilor folclorice Dezvoltarea de activități artistice ale comunității, menite a prezerva și transmite generațiilor viitoare identitatea lor culturală Master plan pentru rețeaua de alimentare cu apă și canalizare Sistem de gestionare a deșeurilor Încurajarea parteneriatelor public- private și valorificarea sprijinului financiar național sau al UE	infrastructurii de orice tip Mecanisme greoaie de implementare a proiectelor de interes general
--	--

CAPITOLUL IV:

Obiective, priorități și domenii de intervenție

CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție

Metodologia stabilirii priorităților strategice ale SDL a fost realizată prin parcurgerea: studiului de zonă, analizelor teritoriului, analizei diagnostic, analizei SWOT, asumării Obiectivelor de Dezvoltare Rurală ale Reg. UE nr. 1305/2013, art. 4), acțiunilor specifice de informare, animare și consultare a reprezentanților teritoriului parteneriatului, obiectivele, prioritățile și domeniile de intervenție ale PNDR cu precădere acțiunile specifice LEADER; reprezentarea la nivelul structurii parteneriatului. Definirea Priorităților Strategice a condus la următoarele linii directoare: 1. **Modernizarea infrastructurii pentru susținerea dezvoltării rurale**; 2. **Consolidarea și modernizarea agriculturii**; 3. **Dezvoltarea economiei neagricole și a afacerilor rurale**; 4. **Creșterea impactului formelor asociative și asigurarea transferului de inovații**; 5. **Integrarea socială a grupurilor marginalizate și susținerea diversității etnice**. Legătura între prioritățile și măsurile SDL și domeniile de intervenție, prioritățile și obiectivele de dezvoltare rurală ale Reg. UE nr. 1305/2013 este stabilită astfel: **P1SDL: M6.3**, corespunzătoare ODR 3, P6, DI 6B; **P2SDL: M2.1, M2.2 și M3**, corespunzătoare ODR 1, P2 și P3, DI 2A, 2B și 3A; **P3SDL: M6.1 și M6.2**, corespunzătoare ODR 3, P6, DI 6A; **P4SDL: M1** corespunzătoare ODR 1, P1, DI 1B; **P5SDL: M6.4 și M6.5**, corespunzătoare ODR 3, P6, DI 6B. Obligatoriu de menționat faptul că **Măsura M1 din cadrul priorității P4SDL** are acțiune și efect sinergic transversal pentru întreaga strategie, aparținând **obiectivelor transversale**, incorporând **componente inovative și componente de mediu și modificări climatice**, de manieră esențială.

Tabelul 1 - Logica intervenției

Obiectivul de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
Obiectivul de dezvoltare rurală 1	P1	1A		
		1B	M1 Cooperarea în scopul creării de forme asociative, rețele și clustere, grupuri operaționale pentru diversificarea activităților rurale	Numărul total de operațiuni de cooperare sprijinite Număr de locuri de muncă nou create Cheltuieli publice totale
		1C		
	P2	2A	M2.1 Modernizarea exploatațiilor agricole și pomicole	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți Număr de locuri de muncă nou create Cheltuieli publice totale
		2B	M2.2 Tineri fermieri	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți Număr de locuri de

				muncă nou create Cheltuieli publice totale
	P3	3A	M3 Sprijin pentru integrarea și promovarea schemelor de calitate pentru produsele locale	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători Număr de locuri de muncă nou create Cheltuieli publice totale
Obiectivul de dezvoltare rurală 2	P4	4A		
	P5	5A		
		5B		
Obiectivul de dezvoltare rurală 3	P6	6A	M6.1 Inițierea de activități neagricole M6.2 Investiții în activități de modernizare a întreprinderilor și turism	Număr de locuri de muncă nou create Cheltuieli publice totale
		6B	M6.3 Dezvoltarea satelor M6.4 Investiții în infrastructura socială și de educație a grupurilor marginalizate M6.5 Acțiuni de integrare a minorităților etnice (inclusiv minoritatea romă)	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite Număr de locuri de muncă nou create Cheltuieli publice totale
		6C		

Tabelul 2: Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
1A	Cheltuielile publice totale	1.966.223 Euro
1B	Numărul total de operațiuni de cooperare sprijinite în cadrul măsurii de cooperare [articolul 35 din Regulamentul	2 operațiuni

	(UE) nr. 1305/2013	
1C	Numărul total al participanților instruiți	-
2A, 2B, 2C+	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți	10 beneficiari
3A, 3B	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători	10 exploatații
4A, 4B, 4C	Suprafață totală agricolă (ha)	-
4A, 4B, 4C	Suprafață totală forestieră (ha)	-
5A	Suprafață totală (ha)	-
5B, 5C	Totalul investițiilor	-
5D	Suprafața totală sau UVM în cauză	-
5E	Suprafață totală	-
6A	Locuri de muncă create	19 locuri de muncă
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățite	31.551 locuitori
6C	Populație netă care beneficiază de servicii TIC	-

CAPITOLUL V:

Prezentarea măsurilor

Denumirea măsurii - Cooperarea în scopul creării de forme asociative, rețele și clustere, grupuri operaționale pentru diversificarea activităților rurale

CODUL Măsurii - Măsura 1 / 1B

Tipul măsurii: ☒ **INVESTIȚII**
 ☐ **SERVICII**
 ☐ **SPRIJIN FORFETAR**

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În cadrul acestei măsuri, se acordă sprijin financiar pentru a facilita cooperarea între actorii implicați în dezvoltarea rurală, pentru: crearea de cooperative, grupuri de producători, rețele și clustere, grupuri operaționale, în scopul implementării în comun a unui plan de afaceri din domeniul agricol și industrie alimentară (lanț scurt de aprovizionare și piața locală, scheme de calitate) turism, cultura, sănătate, social.

Analiza SWOT evidențiază existența unei lipse reale a factorilor care să stimuleze astfel de rezultate în spațiul rural al teritoriului. Această situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate și asupra viabilității afacerilor din spațiul rural, și în mod implicit, asupra nivelului de competitivitate al acestora în comparație cu nivelul existent în zona urbană. Astfel se va realiza depășirea și aplanarea problemelor legate de dezvoltarea afacerilor agricole și non-agricole, de asigurarea de servicii în zonele rurale sau provocările legate de mediu. Crearea de rețele care vor deveni cooperative va ajuta la abordarea dezavantajelor legate de nivelul foarte mare de fragmentare din sectorul agricol din teritoriu, cu o pondere foarte mare a fermelor mici, și va promova entitățile care colaborează pentru identificarea unor soluții noi. Produsele, practicile și procesele noi reprezintă principalele motoare pentru inovare și pentru diversificarea activităților agricole și non-agricole precum și pentru îmbunătățirea competitivității economiei rurale.

Printre exemplele care evidențiază impactul negativ al acestei situații se numără:

- o gamă limitată de produse agro- alimentare în supermarket-urile din țară
- un nivel scăzut al productivității la nivelul fermelor și al sectorului de procesare
- sector de procesare insuficient dezvoltat
- nivel scăzut al activităților de marketing și diversificare
- gamă limitată de produse tradiționale
- foarte puține produse recunoscute la nivel european,
- Slabă reprezentare a activităților meșteșugărești, tradiționale în forme organizate (SRL, PFA etc)
- Slabă valorificare a potențialului natural, cultural, patrimonial
- Slabă promovare a turismului
- Lipsa formelor alternative de educație prescolară și școlară
- Unele tradiții folclorice în pericol de a se mai transmite de la o generație la alta
- Distrugerea în timp a monumentelor, a satului tradițional, a arhitecturii tradiționale
- Realizarea formei juridice asociative este un mare castig al cooperării deoarece fermierul român deși își dorește asocierea pentru ca realizeze ceea ce singur nu

poate sa-si valorifice produsele se va asocia foarte greu fara a avea un suport informational care sa-l motiveze si sustina pentru acest demers. Realizarea si implementarea planului de afaceri care se va putea realiza prin: alte masuri din LEADER ,PNDR sau alte programe, va contribui la realizarea obiectivelor comune de dezvoltare.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivității agriculturii
- b) asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale si combaterea schimbărilor climatice
- c) obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca

Obiective specifice ale masurii

Sprijinirea infiintarii de forme colective (cooperative, grupuri de producatori), clustere si retele in scopul:

- a) cooperarea in vederea procesarii in comun a produselor in lantul scurt
- b) cooperarea in vederea depozitarii si ambalarii in comun a produselor in lantul scurt
- c) cooperarea in vederea organizarii vanzarii pe piata locala
- d) cooperarea in vederea promovarii legate de aceasta activitate si identificarea clientilor finali
- d) cooperarea in vederea aplicarii schemelor de calitate
- e) cooperarii între micii operatori în ceea ce privește organizarea de procese de lucru comune și partajarea echipamentelor și a resurselor și pentru dezvoltarea și/sau comercializarea de servicii turistice aferente turismului rural
- f) cooperarea in vederea diversificarii activitatilor agricole in directia activitatilor privind sanatatea, integrarea sociala, agricultura sprijinita de comunitate, educatia cu privire la mediu si alimentatie
- g) cooperarea în vederea constituirii Grupurilor Operaționale

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale ca prioritate principala si ca prioritati secundare:

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 35 Cooperare alineatul 2

- a) proiecte pilot
- b) dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectoarele agricol, alimentar și forestier;
- c) cooperarea între micii operatori în ceea ce privește organizarea de procese de lucru comune și partajarea echipamentelor și a resurselor și pentru dezvoltarea și/sau comercializarea de servicii turistice aferente turismului rural;
- d) cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte și piața locală
- e) activități de promovare legate de lanțurile scurte și piețele locale
- f) acțiuni comune în scopul atenuării schimbărilor climatice sau al adaptării acestora
- g) diversificarea activităților agricole în direcția activităților privind sănătatea, integrarea socială, agricultura sprijinită de comunitate, educația cu privire la mediu și alimentație;
- h) sprijinirea organizării și funcționării asocierilor de tip Grup Operațional responsabile de transfer de inovații, rezultate ale cercetării, în special cu referire la riscurile și condițiile induse de schimbările climatice și riscurile de mediu.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 1A Incurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultura în silvicultura și în zonele rurale precum și 1B.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare: Obiectul central al activității Grupurilor Operaționale fiind reprezentat de transferul de inovații și rezultate ale cercetării în domeniile relevante ale SDL;
- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice: proiectele pilot au preocuparea centrală de a răspunde provocărilor induse de schimbările climatice și riscurile de mediu

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M1 nu este complementară cu alte măsuri ale SDL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M1 este în sinergie cu toate măsurile SDL, respectiv M2.1, M2.2, M3, M6.1, M6.2, M6.3, M6.4 și M6.5 dat fiind aportul specific în termeni de inovare și transfer tehnologic, dar mai ales al **caracterului transversal al măsurii** în domeniul inovării, mediului și modificărilor climatice.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Asigura premisele înființării de forme asociative (cooperative, grupuri de producători, ONG-uri GO-uri, clustere, rețele etc)
- Asigura dezvoltare pentru mai mulți beneficiari direcți și indirecti
- Rezolvă nevoile la nivelul unei comunități
- Se bazează pe resursele locale
- Se integrează într-o strategie locală producând sinergie și complementaritate cu alte proiecte din acea strategie
- Asigura o vizibilitate mult mai mare a investiției și implicit efectul multiplicator al proiectului

- Schimbarea mentalitatii actorilor locali in sensul aprecierii lucrului in comun si in forme asociative
- Asigurarea unei mai bune informari asupra atractivitatii teritoriului

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;
 Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor
 R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Ordonanța nr. 37/ 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu completările și modificările ulterioare.

Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu completările și modificările ulterioare

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Orice entitate juridică privată sau publică legal constituită.

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- populația locală
- întreprinderi și societăți comerciale din domeniul agricol, turismului și alimentației publice, sanatate, educatie etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Actiuni eligibile:

- Realizarea de actiuni materiale si imateriale in scopul implementarii in comun a unor proiecte de interes local (turism, cultura, social, sanatate, etc);

- Realizarea de acțiuni materiale și imateriale în scopul implementării și promovării în comun a elementelor, proiectelor, tehnologiilor, metodelor, inovațiilor relevante pentru domeniul agricol

Acțiuni neeligibile:

- Achiziția de echipamente second-hand;
- Achiziția de teren și/sau imobile;

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să prezinte un Acord de parteneriat cu minim doi parteneri

8. Criterii de selecție

- relevanța proiectului pentru specificul local;
- numărul de parteneri care vor forma organizațiile colective;
- numărul de beneficiari indirecti care vor beneficia de proiect

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului 100%

Valoarea eligibilă a proiectelor maxim 50.000 euro.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
1B	Numărul total de operațiuni de cooperare sprijinite în cadrul măsurii de cooperare [articolul 35 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013	2
6A	Număr de locuri de muncă nou create	2
1A	Cheltuieli publice totale	100.000 Euro

Denumirea măsurii - Modernizarea exploatațiilor agricole si pomicole
CODUL Măsurii - Măsura 2.1 / 2A

Tipul măsurii: ☒ INVESTIȚII
☐ SERVICII
☐ SPRIJIN FORFETAR

2. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Conform analizei SWOT, în general se practică agricultură în ferme de subzistență și semisubzistență și nu agricultură intensivă, în exploatații agricole. Agricultura din zona se bazează pe exploatații individuale, de mici dimensiuni. Chiar dacă anumite ferme și-au îmbunătățit dotările cu mijloace de producție mai modern, inclusive finanțate din fonduri nerambursabile, există încă un număr mare de mici fermieri și gospodării individuale care lucrează cu mijloace rudimentare. În ultimii 3 ani se constată o tendință de creștere a numărului de ferme de semisubzistență, ceea ce înseamnă o valorificare mai bună a potențialului agricol, o parte a produselor rezultate din activitățile agricole ajungând și pe piață.

În microregiune sunt întrunite o serie de **condiții favorabile dezvoltării sectorului zootehnic, care țin în primul rând de suprafețele însemnate de pășuni și fânețe** specifice zonelor deluroase și piemontane, remarcându-se existența unei baze furajere corespunzătoare cantitativ și diversificată. **Creșterea animalelor este un domeniu cu tradiție, fapt confirmat de preponderența fermelor cu profil de creștere a animalelor și mixte. Efectivele de animale din ferme au un nivel redus, în special bovine și ovine.** Terenul arabil ocupă o suprafață redusă, fapt ce nu constituie o premisă favorabilă pentru culturile de câmp.

Pomicultura este o ocupație tradițională a microregiunii. Majoritatea livezilor sunt exploatare în sistem extensiv (clasic). În zona există un **interes crescut pentru conversia terenurilor ocupate de livezi în regim ecologic.** În ciuda potențialului semnificativ al acestui sector, **fructele sunt slab valorificate sub forma produselor procesate.** Procesarea fructelor în vederea realizării de produse cu valoare adăugată și valorificării pe piață (sucuri, gemuri, dulcețuri, fructe uscate) sunt aproape inexistente.

Datorită particularităților climatice și caracteristicilor legate de flora meliferă, **apicultura beneficiază de condiții de favorabilitate ridicată.** În acest context este necesară sprijinirea exploatare în special a celor mici și ale tinerilor și stimularea acestora pentru asociere în diverse forme colective deoarece majoritatea exploatare au o dimensiune economică sub 8000 SO.

Deși la nivel individual, sunt eligibile exploatare agricole cu dimensiunea economică de peste 8.000 SO, prin intermediul formelor asociative, sprijinul poate fi accesat de toate exploatare agricole, chiar dacă acestea au o dimensiune economică sub 8.000 SO

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- d) favorizarea competitivității agriculturii
- e) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice

- f) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale măsurii

- a) Creșterea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea, extinderea sau diversificarea activităților agricole
- b) Creșterea valorii adugate a produselor prin pregătirea acestora pentru vânzare (procesare, depozitare, ambalare) și a gradului de participare a exploatațiilor pe piață
- c) Creșterea numărului de locuri de muncă

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Sprijinul prin acesta submăsură va conduce la creșterea competitivității și viabilității exploatațiilor atât prin investiții precum echipamente, utilaje, echipamente de irigații în fermă și procesare la nivelul fermei cât și prin investiții ce conduc la creșterea suprafeței ocupate cu plantații pomicole și/sau la reconversia plantațiilor existente (de exemplu: înființarea de noi plantații și/sau replantarea cu soiuri noi, mai productive)

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Investițiile individuale și/sau colective vor conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole.

Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

Investițiile în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor, vor viza inclusiv tehnologii eficiente de conservare a biodiversității, a prevenirii eroziunii solului și a gestionării apei

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Investițiile vor viza utilizarea energiei regenerabile din biomasa, a unor tehnologii care vor asigura emisii reduse de carbon

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 „Investiții în active fizice” alineatul 1

„În cadrul acestei măsuri se acordă sprijin pentru investiții tangibile și/sau intangibile care:”

- a) Ameliorează nivelul global de performanță și de durabilitate al exploatațiilor
- b) Vizează prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole care fac obiectul anexei I la tratat.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A” Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării activităților agricole”

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare: sprijinul va fi acordat cu prioritate exploatailor care vor introduce produse, procese și tehnologii noi, rezultatul unor cercetări implementate prin PEI, proiectelor integrate
- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice: în cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M2.1 este complementară cu măsura M2.2 a SDL prin separarea tipului de sprijin. În timp ce măsura M2.2 include sprijin dedicat tinerilor fermieri, măsura M2.1 sprijină investițiile în modernizarea activităților agricole de manieră transversală spre toți actorii eligibili din teritoriu.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M2.1 este în sinergie cu măsurile M1.1, M1.2, M2.2, , M3, M6.1 și M6.2 ale SDL. Sinergia cu măsura M1 este mai mult decât evidentă și rezidă inclusiv din caracterul transversal al măsurilor amintite. Sinergia cu măsura M2.2 derivă din caracterul de exemplu potențial, ca factor de multiplicare ulterior al investițiilor sprijinite de M2.1 pentru măsurile în discuție. Sinergia cu măsura M3 este realizată prin posibilitatea integrării rezultatelor investițiilor realizate prin M2.1 spre scheme de calitate și posibilitatea accesului la piețe de nișă. Măsurile M6.1 și M6.2 au contribuție sinergică prin posibilitatea integrării încrucișate a produselor și/sau subproduselor agricole în servicii și afaceri rurale neagricole, inclusiv servicii turistice.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- posibilitatea accesului fermierilor mici la finanțare prin participarea acestora într-o formă colectivă;
- posibilitatea creșterii valorii adugate a produselor care pot fi prelucrate în scopul vânzării;
- posibilitatea participării beneficiarilor la crearea de forme asociative și rețele pentru lanțul scurt, scheme de calitate, Grupuri Operaționale.

5. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare. HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului cu modificările și completările ulterioare. Ordinul nr. 135 privind aprobarea Metodologiei de

aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private cu completările și modificările ulterioare. Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor. Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Orice entitate juridică privată legal constituită, individuala sau colectiva care are activitate in domeniul agricol.

De asemenea, sunt beneficiari directi:

- **tânărul fermier** așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- **persoană juridică cu mai mulți acționari** unde un tânăr fermier, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.

Beneficiari indirecti (grup țintă):

- populația locală
- întreprinderi și societăți comerciale din domeniul turismului și alimentației publice, sanatate, educatie etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Actiuni eligibile

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor in ceea ce privește infrastructura (cladiri, cai de acces), echipamente, utilaje, echipamente de irigații în fermă și procesare la nivelul fermei;
- investiții ce conduc la creșterea suprafeței ocupate cu plantații pomicole și/sau la reconversia plantațiilor existente (de exemplu: infiintarea de noi plantatii si/sau replantarea cu soiuri noi, mai productive);
- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducerea emisiilor poluării;
- investiții individuale și/sau colective care vor conduce la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole. Se vor putea realiza facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing.

Actiuni neeligibile

- Investițiile in procesare pentru produse care nu provin din exploatatia sprijinita;
- Investițiile in energie regenerabila altele decat biomasa;

- Investițiile care vor fi sprijinite prin scheme de ajutor de stat;

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;

8. Criterii de selecție

- Solicitantul este membru sau va deveni membru al unui GO;
- Principiul sectorului prioritar pentru microregiune: zootehnie(inclusiv avicultura), apicultură, pomicultură și cultură mare;

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului este de 70%:

Valoarea eligibilă a proiectelor maxim 150.000 euro.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
2A	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți	2
6A	Număr de locuri de muncă nou create	2
1A	Cheltuieli publice totale	200.000 Euro

Tipul măsurii: ☐ INVESTIȚII
☐ SERVICII
☒ SPRIJIN FORFETAR

3. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În cadrul acestei sub-măsuri se va sprijini instalarea pentru prima dată a tinerilor fermieri, ca șefi/manageri ai unei exploatații agricole.

Instalarea ca tânăr fermier este un proces care implică realizarea unor etape, așa cum este descris mai jos. Acest proces trebuie să fi început și să fie încă în curs de desfășurare în momentul în care tânărul fermier depune cererea de finanțare pentru accesarea sprijinului acordat prin intermediul acestei sub-măsuri.

- Înregistrarea tânărului fermier ca micro-întreprindere/întreprindere mică cu maximum 24 de luni înaintea depunerii cererii de finanțare (între timp, fermierul pregătește planul de afaceri, organizează activitățile administrative, achiziționarea bunurilor pentru noua întreprindere, etc.); Acest pas trebuie să fie încheiat înaintea depunerii cererii de finanțare pentru această sub-măsură;
- Depunerea formularului de cerere de finanțare împreună cu planul de afaceri (documentele justificative legate de baza materială cu activele deținute la momentul depunerii cererii de finanțare);
- Instalarea tânărului fermier este considerată finalizată la momentul implementării corecte a planului de afaceri.

Sprijinul acordat va contribui la îmbunătățirea managementului, la creșterea competitivității sectorului agricol și va susține procesul de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă. Sprijinul financiar va fi acordat pe baza unui plan de afaceri pentru dezvoltarea exploatației. Măsura va crea posibilitatea tinerilor fermieri rezidenți, cu un minim de cunoștințe de bază, să se instaleze ca șefi/manageri ai exploatației.

Intervenția prin această sub-măsură va conduce la creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/manageri de exploatație, care sunt încurajați să promoveze lanțurile scurte de aprovizionare, și, prin urmare, să devină competitivi și să își sporească gradul de orientare spre parteneriate. Îmbătrânirea forței de muncă în sector, precum și declinul demografic din zonele rurale arată necesitatea prezenței populației tinere în zonele rurale în contextul îmbunătățirii performanțelor economice ale exploatațiilor agricole. Prin urmare, este necesar să se stabilească un nivel de sprijin optim pentru a încuraja tinerii să acceseze această sub-măsură, ținând cont și de costurile foarte ridicate pentru crearea unei întreprinderi agricole viabile de minimum 12.000 € SO.

Această sub-măsură vizează încurajarea familiilor tinere din mediul rural de a se stabili în mediul rural ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei naționale în general.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- g) favorizarea competitivitatii agriculturii;
- h) obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca

Obiective specifice ale masurii

- sprijinirea consolidării și dezvoltării poziției de piață a fermierilor tineri;
- asigurarea generațiilor viitoare de tineri fermieri, superior pregătiți profesional și deschiși spre inovație
- dezvoltarea și modernizarea agriculturii, în special a fermelor conduse de tineri;
- promovarea integrării inovației în procesele de producție agricolă;

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2B) Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului

Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M2.2 este complementară cu măsura M2.1 a SDL prin natura intervențiilor specifice și delimitarea beneficiarilor.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M2.2 este în sinergie cu măsura M3 pentru posibilitățile de integrare a activităților, proceselor și produselor din fermele sprijinite spre scheme de calitate promovate de măsura M3. Sinergia cu măsurile M6.1 și M6.2 este amplificată de posibilitatea diversificării activităților din fermă prin investiții viitoare. Sinergia cu măsura Măsurile M6.4 și M6.5 ale SDL deschid posibilități sinergice pentru beneficiarii măsurii M2.2 acolo unde beneficiarii pot aparține grupurilor țintă ale măsurilor menționate.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice agricole și neagricole din teritoriul GAL
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how
- crearea de noi locuri de muncă

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

R (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a R (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a R (CE) nr. 73/2009 al Consiliului;

Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;

R (CE) nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole;

R (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime;

Actul Delegat (UE) nr. 480/2014 de completare a R (UE) nr. 1303/2013;

R (UE) nr. 215/2014 al Comisiei de completare a R (UE) nr. 1303/2013.

Legislație Națională

Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanță de urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța Guvernului nr. 8/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, aprobată cu modificări și completări **prin Legea nr. 375/2002, Ordonanța Guvernului nr. 76/2004**, cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

- **tânărul fermier** așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- **persoană juridică cu mai mulți acționari** unde un tânăr fermier, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.

Beneficiarii indirecți sunt:

- consumatori din teritoriu și din regiune
- operatorii economici din microregiune

5. Tip de sprijin

Sprijin la instalare: sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri pentru a facilita tânărului fermier începerea activităților agricole.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sprijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri. Toate cheltuielile propuse prin planul de afaceri și activitățile relevante pentru implementarea corectă a planului de afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Actiuni neeligibile:

- Achiziția de mijloace de producție, utilaje, instrumente sau mijloace de transport second-hand

7. Condiții de eligibilitate

Sprijinul se acordă în vederea facilitării stabilirii tânărului fermier în baza Planului de Afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse în PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a **PA aprobat** pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

- Solicitantul este persoană juridică legal constituită;
- Solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 12.000 și 49.999 S.O. (valoare producție standard);
- Solicitantul prezintă un plan de afaceri;
- Solicitantul deține competențe și aptitudini profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:
 - studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară;
 - cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire, sau
 - angajamentul de a dobândi competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului;

8. Criterii de selecție

- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol;
- Principiul sectorului prioritar: zootehnie, pomicultură și apicultură;
- Principiul raselor/ soiurilor autohtone.

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maxim trei/cinci* ani și este de:

- 50.000 de euro pentru exploatațiile între 30.000 SO și 49.999 SO;

- **40.000 de euro pentru exploatațiile între 12.000 SO și 29.999 SO.**

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la semnarea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

Implementarea planului de afaceri, inclusiv ultima plată, cât și verificarea finală nu vor depăși 5 ani de la decizia de acordare a sprijinului.

*Perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
6A	Număr de locuri de muncă nou create	8*
1A	Cheltuieli publice totale	320.000 Euro
2A	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți	8

* locurile de muncă sunt reprezentate cel puțin de constituirea de II în vederea asigurării eligibilității depunerii cererii de finanțare pe măsura M2.2

Denumirea măsurii - Sprijin pentru integrarea si promovarea schemelor de calitate pentru produsele locale

CODUL Măsurii - Măsura 3 / 3A, 2A

Tipul măsurii: ☐ INVESTIȚII

☐ SERVICII

☒ SPRIJIN FORFETAR

4. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Conform analizei SWOT, în teritoriu exista o mare fragmentare a sectorului agricol în exploatare mici cu competitivitate redusă și inerente dificultăți de integrare a produselor pe piață. Nivelul de procesare al produselor destinate pieței locale și regionale este, de asemenea scăzut, predominând produsele agricole transferate brut spre consumatorii potențiali.

În teritoriul GAL există un **potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate UE**. În acest sens, măsura își propune sprijinirea inițiativelor de promovare și consolidare a produselor locale și regionale prin stimularea producerii și comercializării sortimentelor cu tradiție în microregiune.

În cadrul acestei măsuri, se acordă sprijin financiar pentru facilitarea operațiunilor specifice de înregistrare și promovare a produselor și brand-urilor locale și regionale, integrarea acestora în sisteme de tip lanțuri scurte și sprijinirea acțiunilor specifice de promovare și marketing. Sprijinul financiar este destinat pentru stimularea înființării de grupuri de producători în vederea protejării produselor alimentare și agricole la nivel național sau european, pentru aplicarea schemelor de calitate, stimularea proceselor și a proiectelor realizate în comun, realizarea lanțurilor scurte și a strategiilor de marketing în comun, de promovare a produselor agricole și alimentare locale, crearea de piețe locale. Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra turismului local și vor ajuta la stimularea dezvoltării mediului de afaceri local.

Sprijinirea are drept scop stimularea înființării de grupuri de producători/asociații, de realizare a lanțurilor scurte și protejarea produselor agricole și alimentare tradiționale și locale, în scopul includerii lor ca și componentă de bază a activităților de turism rural, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea teritoriilor leader.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a. favorizarea competitivității agriculturii
- b. obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiective specifice ale măsurii

Sprijinirea stimulării înființării de grupuri de producători/asociații în vederea protejării produselor alimentare și agricole la nivel național sau european, pentru aplicarea

schemelor de calitate, a proceselor și a proiectelor realizate în comun, realizarea lanțurilor scurte și a strategiilor de marketing în comun, promovarea produselor agricole și alimentare de importanță locală, crearea de piețe locale contribuie nu numai la sporirea calității vieții în zonele LEADER, ci și la creșterea și diversificarea activităților de procesare a produselor agricole, crearea de branduri locale, de integrare în turismul rural și crearea de locuri de muncă. Proiectele sprijinite la nivelul strategiilor de dezvoltare locală au un impact pozitiv asupra obiectivelor FEADR.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

Prioritatea 2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură

Prioritatea 3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole

Măsura corespunde obiectivelor art. 16, Reg. (UE) nr. 1305/2013 - Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție

2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole

3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- **Inovare:**

Sprijinul pentru finanțarea realizării unei rețele pe lanțul scurt și finanțarea investițiilor comune prezintă abordarea complexă a problematicii cooperării în domeniul agricol, procesare, promovare și valorificarea produselor agricole primare.

În cadrul acestei măsuri vor fi încurajate acele tehnologii și echipamente cu un caracter inovator, care vor conduce la utilizarea, la o scară mai largă, a tehnologiilor moderne.

- **Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:**

Sprijinirea procesării și vânzării produselor agricole primare și prelucrate în cadrul unui lanț scurt vizează reducerea amprentei asupra mediului prin încurajarea de noi metode de producere a producției agroalimentare, de păstrare, prin creșterea siguranței alimentare, prin adaptarea produselor la cerințele pieței locale și prin reducerea emisiilor de carbon cu scăderea distanței de transport.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: nu este complementară cu alte măsuri ale SDL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura 3 este în sinergie cu măsurile M1, M2.1, M2.2,

M6.1, M6.2, M6.4, M6.5 ale SDL. Sinergiile sunt generate de volumul de cunoștințe și informații generate de intervențiile măsurii M1. Dezvoltările specifice implementării măsurilor M2.1, M2.2 sunt în perfectă sinergie cu obiectivele și realizările M3 prin posibilitatea de inovare și/sau diversificare a producțiilor și acces la piețe de nișă. Sinergiile cu măsurile M6.1 și M6.2 sunt asigurate și amplificate de toate aspectele integratoare altele decât cele specifice producțiilor agricole. Măsurile M6.4 și M6.5 oferă posibilitate de dezvoltare sinergică a integrării actorilor marginalizați sau dezavantajați prin forme sprijinite de schemele de calitate.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Calitatea și diversitatea producției agricole din teritoriile LEADER reprezintă unul dintre punctele forte ale dezvoltării teritoriilor, reprezentând un avantaj concurențial pentru producători și contribuind în mod semnificativ la patrimoniul cultural și gastronomic actual. Aceasta se datorează competențelor și hotărârii agricultorilor și producătorilor care au păstrat vii tradițiile și în același timp au ținut seama de metodele și materialele de producție noi. Cetățenii și consumatorii din Uniune solicită din ce în ce mai frecvent atât produse de calitate, cât și produse tradiționale, fiind preocupați, de asemenea, de menținerea diversității producției agricole. Această situație generează o cerere de produse agricole sau alimentare cu anumite caracteristici identificabile, în special în ceea ce privește tradiționalitatea și originea geografică a acestora legătura strânsă cu teritoriul de proveniență. Producătorii pot continua să ofere o gamă diversificată de produse de calitate numai dacă sunt răsplătiți în mod corespunzător pentru eforturile depuse. Aceasta presupune ca ei să aibă capacitatea de a informa cumpărătorii și consumatorii în privința caracteristicilor propriilor produse în condiții de concurență loială și să își poată identifica în mod corect produsele pe piață. Folosirea unor sisteme de calitate de către producători prin care aceștia să fie recompensați pentru eforturile lor de a produce o gamă diversificată de produse de calitate poate fi benefică pentru economia rurală. Politica în domeniul calității produselor agricole trebuie să ofere producătorilor instrumentele corespunzătoare de identificare și promovare a acelor produse care au caracteristici specifice, protejând în același timp producătorii respectivi împotriva practicilor neloiale. Produsele alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale, locale trebuie să fie realizate în unitățile care dețin atestat pentru fabricarea produselor alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale, locale și care au solicitat și au obținut derogări de la cerințele menționate în Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 852/2004/CE,.

6. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Ordonanța nr. 37/ 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu completările și modificările ulterioare.

Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu completările și modificările ulterioare

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul nr. 135 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private cu completările și modificările ulterioare.

Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare

RE NR 1601/1991, RE NR110/2008, RE NR854/2007, RE 1151/2012, RE852/2004, RE 1151/2012, ORDINUL 724/2013 privind atestarea produselor tradiționale

7. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Orice entitate juridică privată sau publică legal constituită, care face parte din acordul de parteneriat(rețele, clustere, asociații și GO-uri), desemnata în acest sens de parteneriat

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- populația locală;
- întreprinderi și societăți comerciale din domeniul turismului și alimentației publice, sanatare, educatie etc;
- forme asociative constituite conf RE 1305/2013 art 56

5. Tip de sprijin

Sumă forfetară.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni materiale:

- materiale de promovare
- echipamente și materiale pentru promovarea produselor în târguri,expoziții și piețe cu specific

Acțiuni imateriale:

- Servicii de consultanță și management pentru întomirea caietului de sarcini și a dosarului de candidatură
- Constituirea juridică a grupului de inițiativă
- Delimitarea zonei de protecție în baza dovezilor istorice

- Stabilirea tipicității produsului
- Studiu socio-economic
- Contractarea unui organism de certificare

Actiuni neeligibile:

- Mijloace de productie si/sau materiale necesare productiei;
- Cheltuieli ocazionate de tranzactii financiare si taxe pe operatiuni;
- Mijloace de transport mecanizate.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Implementează planul de afaceri/marketing/studiul de fezabilitate aprobat
- Solicitantul isi desfasoara activitatea intr-un UAT din GAL

8. Criterii de selecție

Solicitantul va justifica utilitatea proiectului cel puțin pentru populația din UAT-ul în care acesta își desfășoară activitatea si implicit al GAL.

Se pot asocia mai multe entități pe baza unui acord de parteneriat, solicitantul fiind unul din parteneri. Se va justifica utilitatea proiectului și implicarea în proiect de către fiecare partener.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Suma forfetara 10.000 euro/ schema

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de 100%.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
3A	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători	10
6A	Număr de locuri de muncă nou create	-
1A	Cheltuieli publice totale	20.000 Euro

Denumirea măsurii - Infiintarea de activitati neagricole
CODUL Măsurii - Măsura 6.1 / 6A

Tipul măsurii: ☐ INVESTIȚII
☐ SERVICII
☒ SPRIJIN FORFETAR

- 1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

In randul activitatilor non agricole, atat industria prelucratoare, cat si turismul, sectoare ce ar putea valorifica resursele si potentialul natural si cultural al zonei sunt foarte slab reprezentate. In ciuda potentialului natural, cultural si patrimonial existent, a resurselor naturale si resurselor pentru producerea de energii alternative, numarul firmelor care activeaza in aceste domenii detin o pondere extrem de redusa in industria prelucratoare, respectiv turism.

Infrastructura de agrement este insuficientă pentru populația și potențialul turistic de dezvoltare al zonei.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din teritoriul LEADER prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri). Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei din teritoriul LEADER, la creșterea veniturilor populației și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- c) obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca

Obiective specifice ale masurii

- Diversificarea economiei teritoriul LEADER, dezvoltarea economică a zonei și eradicarea sărăciei
- dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice
- crearea de locuri de muncă de calitate în teritoriul LEADER
- încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale
- dezvoltarea turismului prin incurajarea infiintarii unor structuri de cazare altele decat pensiunile agroturistice, baza de agrement etc.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013
P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Dezvoltarea exploatatiilor si a intreprinderilor
alineatul 1a, punctul ii) activități neagricole in zone rurale

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului

Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M6.1 este complementara cu măsura M6.2 a SDL prin delimitarea tipului de intervenție, astfel dezvoltarea prin investiții a activităților de producție, modernizare a întreprinderilor și turism sunt sprijinită exclusiv de M6.2 în timp ce alte activități de diversificare a economiei rurale neagricole sunt sprijinite forfetar prin M6.1.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M6.1 este în sinergie cu măsura M1 pentru aportul acestei măsuri la dezvoltarea și sustenabilitatea investițiilor sprijinite de M6.1 pe baza formării, informării, transferului de cunoștințe și inovație. Sinergia cu măsura M3 este asigurată de posibilitățile de integrare superioară și de orientare de piață a investițiilor sprijinite de M6.1 spre scheme de calitate.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor turistice, serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice neagricole din teritoriul GAL;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- crearea de noi locuri de muncă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr.1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr.1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr.1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr.807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Microîntreprinderile, întreprinderile mici și persoanele fizice din zone rurale (Start-up). -art 19. alin. 1, litera a, punctul ii:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități neagricole, pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia.
- Persoanele fizice - fermieri sau membrii unei gospodării agricole care își propun activități non-gricole.

Beneficiarii indirecti sunt:

- consumatori din teritoriu și din regiune
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă

5. Tip de sprijin

Sprijinul va fi acordat sub formă de **sumă forfetară** pentru finanțarea înființării de noi activități neagricole în teritoriul LEADER pe baza unui plan de afaceri.

Cerințele minime al planului de afaceri:

- Planul de afaceri nu poate cuprinde alte acțiuni din cadrul PNDR 2014-2020, în afara celor specifice prezentei măsuri.
- Acordarea celei de-a doua transe este condiționată de implementarea corectă a obiectivelor stabilite prin Planul de Afaceri.
- În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează prima transă, proportional în raport cu obiectivele realizate.
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de nouă luni de la data deciziei de acordare a ajutorului.
- Situația economică inițială a beneficiarului
- Descrierea etapelor pentru dezvoltarea activității neagricole
- Modalitatea de gestionare și implementare a planului de afaceri
- Activitățile previzionate în scopul atingerii obiectivelor specifice propuse prin planul de afaceri

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sprijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri. Toate cheltuielile propuse prin planul de afaceri și activitățile relevante pentru implementarea corectă a planului de afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Acțiuni neeligibile:

- Achiziția de echipamente second-hand;
- Achiziția de mijloace de producție destinate activităților agricole

7. Condiții de eligibilitate

Pentru proiectele de tip start-up

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri;
- Sediul social trebuie să fie situat în teritoriul GAL iar activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL;
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de nouă luni de la data deciziei de acordare a sprijinului.
- Implementarea planului de afaceri cel târziu până la sfârșitul anului 4;

8. Criterii de selecție

- Vor fi selectate cu prioritate proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile;
- investiții în diversificarea antreprenoriatului rural;

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

- Cuantumul sprijinului este de:
 - **30.000 Euro/proiect pentru startup-uri prestatoare de servicii, fără activități de producție, fără cheltuieli de construcții și/sau montaj;**
 - **70.000 Euro/proiect pentru startup-uri cu activități de producție sau startup-uri prestatoare de servicii cu cheltuieli de construcții și/sau montaj;**
- Intensitatea sprijinului este de 100% din cuantumul cheltuielilor eligibile.

Sprijinul se va acorda în 2 rate pe o perioadă de maximum 3 ani, astfel:

- 75% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 25% în cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri.

Dosarul cererii de plată pentru a doua tranșă se depune după îndeplinirea conformității și a investițiilor propuse de beneficiar în planul de afaceri, dar nu mai devreme de al doilea an din Planul de afaceri.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
6A	Număr de locuri de muncă nou create	3*
1A	Cheltuieli publice totale	180.000 Euro

* locurile de muncă sunt reprezentate cel puțin de constituirea de II în vederea asigurării eligibilității depunerii cererii de finanțare pe măsura M6.

Denumirea măsurii - Investiții în activități de modernizare a întreprinderilor și turism (6A)
CODUL Măsurii - Măsura 6.2 / 6A

Tipul măsurii: ☒ **INVESTIȚII**

☐ **SERVICII**

☐ **SPRIJIN FORFETAR**

5. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În rândul activităților non agricole, atât industria prelucrătoare, cât și turismul, sectoare ce ar putea valorifica resursele și potențialul natural și cultural al zonei sunt foarte slab reprezentate. În ciuda potențialului natural, cultural și patrimonial existent, a resurselor naturale și resurselor pentru producerea de energii alternative, numărul firmelor care activează în aceste domenii detin o pondere extrem de redusă în industria prelucrătoare, respectiv turism.

Infrastructura de agrement este insuficientă pentru populația și potențialul turistic de dezvoltare al zonei.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din teritoriul LEADER prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri). Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei din teritoriul LEADER, la creșterea veniturilor populației și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- d) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiective specifice ale măsurii

- Diversificarea economiei teritoriului LEADER, dezvoltarea economică a zonei și eradicarea sărăciei
- dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice
- crearea de locuri de muncă de calitate în teritoriul LEADER
- încurajarea menținerii și dezvoltării activităților meșteșugărești tradiționale
- dezvoltarea turismului prin încurajarea înființării unor structuri de cazare altele decât pensiunile agroturistice, baza de agrement etc.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013
P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 Dezvoltarea exploatărilor și a întreprinderilor

alineatul 1a, punctul ii) activitati neagricole in zone rurale

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura contribuie la inovare și protecția mediului

Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M6.2 este complementara cu măsura M6.1 a SDL prin delimitarea tipului de intervenție, astfel dezvoltarea prin investiții în modernizare și dezvoltarea activităților turistice este sprijinită exclusiv de M6.2 în timp ce alte activități de diversificare a economiei rurale neagricole sunt sprijinite forfetar prin M6.1.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M6.2 este în sinergie cu măsura M1 pentru aportul acestei măsuri la dezvoltarea și sustenabilitatea investițiilor sprijinite de M6.1 pe baza formării, informării, transferului de cunoștințe și inovație. Sinergia cu măsura M3 este asigurată de posibilitățile de integrare superioară a schemelor de calitate susținute prin M3 pentru consumatorii de turism.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor turistice și modernizarea activităților economice neagricole din teritoriul GAL
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how
- crearea de noi locuri de muncă

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr.1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr.1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr.1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr.807/2014 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor

R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Microîntreprinderile și întreprinderile mici (Start-up). -art 19. alin. 1, litera a, punctul ii:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități neagricole, pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun modernizarea activității neagricole derulate;
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia, în cazul investițiilor în turism;

Beneficiarii indirecți sunt:

- consumatori din teritoriu și din regiune
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă

5. Tip de sprijin

Sprijinul va fi acordat sub formă de **rambursarea cheltuielilor eligibile plătite efectiv** pentru finanțarea înființării de noi activități turistice, modernizării și diversificării activităților existente în teritoriul LEADER pe baza unui plan de afaceri.

Cerințele minime al planului de afaceri:

- Planul de afaceri nu poate cuprinde alte acțiuni din cadrul PNDR 2014-2020, în afara celor specifice prezentei măsuri;
- În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează sumele eligibile cheltuite;
- Situația economică inițială a beneficiarului;
- Modalitatea de gestionare și implementare a planului de afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sprijinul se acordă pentru activitățile previzionate în îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri. Toate cheltuielile propuse prin planul de afaceri și activitățile relevante pentru implementarea corectă a planului de afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Acțiuni neeligibile:

- Achiziția de echipamente second-hand;
- Cheltuieli aferente dezvoltării afacerii pentru alte domenii decât cele sprijinite de PNDR 2014-2020.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri;
- Sediul social trebuie să fie situat în teritoriul GAL iar activitatea va fi desfășurată în teritoriul GAL;
- Implementarea planului de afaceri cel târziu până la sfârșitul anului 4

8. Criterii de selecție

- Vor fi selectate proiectele de investiții în:

- Modernizarea activităților medicale veterinare și/sau umane;
- Modernizarea activităților economice neagricole
- Demararea activităților turistice;
- Diversificarea activităților economice neagricole.

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoarea maximă eligibilă a unui proiect nu poate să depășească suma de 100.000 Euro. Rata maximă a sprijinului, contribuție publică, este de 70%.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
6A	Număr de locuri de muncă nou create	1*
1A	Cheltuieli publice totale	120.000 Euro

* locurile de muncă sunt reprezentate cel puțin de constituirea de II în vederea asigurării eligibilității depunerii cererii de finanțare pe măsura M6.2

Tipul măsurii: ☒ INVESTIȚII

☐ SERVICII

☐ SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Serviciile de bază răspund nevoilor populației doar într-o mica masura.

Infrastructura educațională este insuficientă. Educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe), infrastructuri de tip “after school” se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura.

Mai mult decât atât condițiile de participare la cursuri și activități extrașcolare lasă mult de dorit, iar dotările sunt precare. În microregiune nu funcționează niciun centru de zi (de tip after-school).

Asigurarea Serviciilor medicale și serviciilor sociale

Rețeaua de unități medicale din teritoriu GAL a manifestat aceeași tendință din mediul rural în ultimii 20 de ani: s-a restructurat semnificativ, în sensul desființării unor dispensare medicale de stat și a policlinicilor, respectiv înființarea de cabinete medicale, farmacii, cabinete stomatologice, laboratoare medicale, laboratoare de tehnică dentară, preponderent private. Cele mai multe dispensare necesită modernizări și aparatură actualizată.

În afara serviciilor sociale care se desfășoară în cadrul departamentelor specializate la nivelul primăriilor și la nivelul direcției județene pentru asistență socială, **infrastructura și serviciile în microregiune sunt foarte deficitare.**

Accelerarea fenomenului de îmbătrânire a populației, numărul mare de copii ai căror părinți lucrează în străinătate, creșterea numărului de persoane expuse riscului sărăciei impune ca necesitate accelerarea găsirii unor soluții de infrastructură și servicii adecvate și intensificarea parteneriatelor public-privat.

Pe teritoriul GAL nu există nici un centru multifunctional de servicii sociale și medicale.

Infrastructură de agrement

Infrastructura de agrement este insuficientă pentru populația și potențialul turistic de dezvoltare al zonei.

Există interes crescut pentru amenajarea și dotarea centrelor de informare turistică, amenajarea spațiilor de picnic, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru practicarea sporturilor, parcurilor tematice pentru copii și tineri, bazelor sportive, terenurilor de sport, pistelor de atletism și biciclete, bazinelor de tratament cu ape termale etc.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) 3 - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiectivele specifice ale măsurii sunt:

- dezvoltarea infrastructurii la scară mică;
- crearea de locuri de muncă în mediul rural;
- conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială.
- valorificarea patrimoniului cultural și natural

Măsura contribuie la prioritatea P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

(b) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;

(d) investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente și

(e) investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

f) studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică;

g) investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instituții aflate în interiorul sau apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective;

Măsura contribuie la **Domeniul de intervenție 6B** încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare
- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Potențialii beneficiari sunt încurajați ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o bună soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare trebuie luate în considerare materialele care asigură impactul minim asupra mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Complementaritatea cu măsura M6.4 este definită de destinația tipului de infrastructură (exclusiv socială) și de natura și tipul beneficiarilor indirecti, aparținând exclusiv grupurilor marginalizate. Similar, în cazul măsurii M6.5, tipul de intervenție, altul decât investițiile în infrastructură și natura

beneficiarilor direcți, grupuri etnice, cu prioritate etnia romă, realizează delimitarea complementarității cu măsura M6.3.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M6.3 este în sinergie cu măsura M1 prin natura transversală a acesteia și cu măsurile M2.1, M2.2, M3, M6.1 și M6.2 ale SDL prin efectele convergente pe care elementele de infrastructură civică, socială și culturală le aduc și amplifică impactul potențial al intervențiilor susținute prin celelalte măsuri.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Îmbunătățirea condițiilor de viață pentru locuitorii din teritoriul GAL;
- Îmbunătățirea infrastructurii rurale crează premisele de dezvoltare a activităților economice din teritoriul GAL;
- Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- Promovarea identității rurale a teritoriului;
- Crearea de noi locuri de muncă

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

Regulamentul (UE) nr.1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr.1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr.1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Legislație Națională

Legea nr.1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 866/2008 privind aprobarea calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea din învățământul preuniversitar precum și durata de școlarizare;

Legea nr.215/2001 a administrației publice locale-republicată;

Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor;

Legea nr.489/2006 privind libertatea religiei și regimul general al cultelor - republicată;

Ordinul nr.2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr.143/2007 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, cu modificările și completările ulterioare.

OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiarii direcți sunt:

- Comunele definite conform legislației în vigoare;
- ADI-uri format exclusiv din UAT-uri semnatare ale acordului de parteneriat;
- ONG-uri definite conform legislației în vigoare;
- Unități de cult definite conform legislației în vigoare;
- Persoane juridice care dețin în administrare/proprietate obiective de patrimoniu cultural, istoric, religios de interes local;

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- populația locală
- întreprinderi și societăți comerciale înființate și/sau dezvoltate în teritoriu
- ONG-uri din teritoriu

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2014, în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile

- (a) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructură la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;
- (b) investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente;
- (c) investiții orientate spre transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul lor în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective;
- (d) restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local;
- (e) construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces la obiectivele de patrimoniu;
- (f) restaurarea, conservarea și /sau dotarea obiectivelor din patrimoniul local și structuri de promovare a tradițiilor locale;
- (g) investiții în elemente de infrastructură cu rolul de creștere a calității vieții (spații verzi, utilizarea de material ecologic, eficiența energetică, reciclare) și a calității serviciilor pentru populație, inclusiv spații destinate organizării de piețe și târguri;
- (h) achiziția de echipamente TIC pentru îmbunătățirea serviciilor pentru populație;
- (i) studii și analize pentru fundamentarea nevoilor de conservare și intervenție asupra patrimoniul local din teritoriul GAL;
- (j) susținerea evenimentelor de promovare a identității comunitare (manifestări culturale, sportive, gastronomice).

6.1 Acțiuni neeligibile:

- Achiziția de echipamente second-hand;
- Achiziția de mijloace a caror utilitate poate fi destinată altor activități decât cele sprijinite și specificate de fisa măsurii.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să facă parte din categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea și oportunitatea, eventual viabilitatea economică pentru proiectele generatoare de venituri;

8. Criterii de selecție

- Proiecte cu impact micro-regional;
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;
- Gradul de acoperire a populației deservite;
- Investiția stimulează dezvoltarea mediului local de afaceri;

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului este de 100%:

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
6B	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	31.551
6B	Număr de locuri de muncă nou create	1
6B	Cheltuieli publice totale	563.000 Euro

Denumirea măsurii - Investiții în infrastructura socială și de educație a grupurilor marginalizate

CODUL Măsurii - Măsura M6.4 / 6B

Tipul măsurii: ☒ INVESTIȚII
 ☐ SERVICII
 ☐ SPRIJIN FORFETAR

1.Descrierea generală a măsurii

Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013

Obiectivul de dezvoltare rurală este îmbunătățirea condițiilor de viață a grupurilor marginalizate.

Obiectivul specific local al măsurii

- asigurarea educației preșcolare grupurilor marginalizate, în special a etniei rome.
- crearea infrastructurii necesare activităților educative
- sprijinirea creșterii cunoștințelor generale în familii marginalizate

Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013

Măsura contribuie la prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale din art. 5, Reg. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art.20 din Reg.(UE) nr. 1305/2013

Este în concordanță cu cel de-al treilea obiectiv Strategic Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, definit în Regulamentul UE nr. 1305/2013, art.4

Contribuția la domeniile de intervenție

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6.B. Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale, prevăzute la art. 5, Reg. 1305/2013

Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. 1305/2013 legate de inovare prin asigurarea condițiilor favorabile pentru incluziunea socială a copiilor din grupurile marginalizate din mediul rural, cu accent deosebit pe etnia romă.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: măsura M6.4 este complementară cu măsura M6.3 din SDL prin natura investițiilor sprijinite. Complementaritatea cu măsura M6.3 este definită de destinația tipului de infrastructură și de natura și tipul beneficiarilor direcți și indirecti. În cazul măsurii M6.5, tipul de intervenție, altul decât investițiile în infrastructură și natura beneficiarilor direcți, grupuri etnice, cu prioritate etnia romă, realizează delimitarea complementarității cu măsura M6.4 destinată exclusiv sprijinirii

investițiilor în infrastructura socială și de educație pentru grupurile marginalizate.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M6.4 este în sinergie cu măsura M1 prin natura transversală a acesteia și cu măsurile M2.1, M2.2, M3, M6.1 și M6.2 ale SDL prin efectele convergente pe care elementele de infrastructură civică, socială și culturală le aduc și amplifică impactul potențial al intervențiilor susținute prin celelalte măsuri. Sinergia este amplificată de posibilitatea integrării experiențelor și cunoștințelor generate de implementarea celorlalte măsuri spre persoanele din grupurile marginalizate în scopul multiplicării efectului produs de acestea și a creșterii șanselor de integrare economică și socială sustenabilă pentru populația marginalizată sau în dificultate.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Activitatea propriu-zisă este asigurarea accesului copiilor preșcolari de etnie romă la activități educative cu participarea părinților. Dat fiind faptul, că activitatea educațională va fi realizată în mai multe direcții, se poate spune, că se va realiza un fel de club pentru mame cu copii, dar, datorită faptului că majoritatea activităților pune centrul de greutate pe educarea copiilor, vorbim totuși de "club" preșcolar. Aici copii derulează, după în program prestabilit, activități educative în mod jucăuș, în care sunt implicați și părinții. Totodată se caută posibilitatea de a organiza cursuri și adulților (în afara acestui program) pe diferite teme, cum ar fi elemente de gospodărire, igienă, educație familială, etc. După necesități, locul unde se desfășoară activitatea educațională poate fi dotată cu o spălătorie, grupul social poate fi extins cu baie, și poate fi atașată o bucătărie, care pe de o parte asigură alimente pentru copii, pe de altă parte prezintă baza unor cursuri pentru mame în domeniul gospodăririi familiale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți

- Comunele definite conform legislației în vigoare;
- ADI-uri format exclusiv din UAT-uri semnatare ale acordului de parteneriat;
- ONG-uri definite conform legislației în vigoare.

4.2. Beneficiarii indirecți

- Grupuri marginalizate

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

- Rambursarea cheltuielilor eligibile suportate și plătite efectiv

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Asigurarea infrastructurii necesare pentru educație:

- construirea clădirilor
- modernizarea clădirilor;
- amenajarea terenurilor;
- dotarea clădirilor

Activități educative:

- achiziționarea de echipamente;
- achiziționare de rechizite;
- software (conform unei analize de nevoi locale);
- transporturi ocazionale în vederea realizării programelor speciale

Alte tipuri de activități pentru:

- organizarea activităților de sărbătoare;
- cursuri pentru părinți pe diferite teme legate de familie, economie, igienă, planificare familială, etc.

Alte activități:

- realizare de materiale informative și promoționale;
- realizare de materiale educaționale;
- realizare de studii și evaluări

Acțiuni neeligibile:

- achiziția de bunuri sau mijloace second-hand;
- comisioane și alte taxe de tranzacționare;
- activități (soft) de exploatare operațională a infrastructurii realizate prin proiect.

7. Condiții de eligibilitate

Aplicantul este obligatoriu un furnizor de servicii sociale acreditat sau face parte dintr-un parteneriat în care cel puțin o entitate este un furnizor acreditat de servicii sociale. Beneficiarul/parteneriatul, precum și abordarea prezentată în cererea de finanțare evita situațiile de segregare sau discriminare de orice fel. Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală:

- construirea și/sau modernizarea clădirilor
- amenajarea terenurilor
- dotarea clădirilor
- obținerea avizelor de funcționare
- achiziționarea de echipamente
- achiziționare de rechizite
- plata expertizelor
- transport
- organizarea activităților
- realizare de materiale informative și promoționale

- realizare de materiale educaționale
- studii și analize
- alte cheltuieli justificate pentru implementarea proiectului

Beneficiarii își asuma integral sustenabilitatea proiectelor din surse proprii sau prin accesarea Obiectivului specific 5.2 din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020.

8. Criterii de selecție

- caracterul de dificultate, respectiv marginalizare socială al beneficiarilor;
- numărul populației deservite;

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 100% pentru proiecte înaintate de comune sau organizații non-guvernamentale, iar în cazul beneficiarilor privați intensitatea sprijinului este de 90%. În cazul în care participarea la program este asigurată în mod gratuit, intensitatea sprijinului este de 100% și pentru această categorie.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
6B	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	125
6B	Număr de locuri de muncă nou create	1
6B	Cheltuieli publice totale	50.000 Euro

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Asigurarea condițiilor favorabile pentru incluziunea socială a copiilor din grupurile marginalizate din mediul rural, cu accent deosebit pe caracterul etnic și în special din etnia romă.

Denumirea măsurii - Acțiuni de integrare a minorităților etnice (inclusiv minoritatea romă)
CODUL Măsurii - Măsura M6.5 / 6B

Tipul măsurii:

- ☐ INVESTIȚII
- ☒ SERVICII
- ☐ SPRIJIN FORFETAR

1.Descrierea generală a măsurii

Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013

Obiectivul de dezvoltare rurală este îmbunătățirea integrării grupurilor și minorităților etnice în viața societății.

Obiectivul specific local al măsurii

- asigurarea cadrului de manifestare a tradițiilor și elementelor specifice minorităților etnice, în special a etniei rome;
- Asigurarea accesului la infrastructura necesară exprimării și manifestării specifice;
- sprijinirea promovării vizibilității grupurilor minorităților etnice și a realizărilor acestora.

Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013

Măsura contribuie la prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale din art. 5, Reg. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 4 din Reg.(UE) nr.1305/2013

Este în concordanță cu cel de-al treilea obiectiv Strategic Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, definit în Regulamentul UE nr. 1305/2013, art.4

Contribuția la domeniile de intervenție

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6.B. Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale, prevăzute la art. 5, Reg. 1305/2013

Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. 1305/2013 legate de inovare prin asigurarea condițiilor favorabile pentru incluziunea socială a copiilor din grupurile minorităților etnice din mediul rural, cu accent deosebit pe etnia romă.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Complementaritatea cu măsura M6.4 este definită de destinația tipului de infrastructură (exclusiv socială) și de natura și tipul beneficiarilor indirecti, aparținând exclusiv grupurilor marginalizate. În cazul măsurii M6.3, tipul de intervenție, investițiile în principal în infrastructură și natura beneficiarilor

directi și indirecti, realizează delimitarea complementarității cu măsura M6.5 dedicată exclusiv acțiunilor de integrare a minorităților etnice, inclusiv etnia romă.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: măsura M6.5 este în sinergie cu măsura M1 prin natura transversală a acesteia și cu măsurile M2.1, M2.2, M3, M6.1 și M6.2 ale SDL prin efectele convergente pe care elementele integrare socială și culturală le aduc și contribuie la impactul potențial al intervențiilor susținute prin celelalte măsuri. Sinergia este amplificată de posibilitatea integrării experiențelor și cunoștințelor generate de implementarea celorlalte măsuri spre persoanele din minoritățile etnice în scopul multiplicării efectului produs de acestea și a creșterii șanselor de integrare economică și socială sustenabilă pentru populația de alte etnii, în special de etnie romă.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a măsurii constă din posibilitatea organizării de evenimente special dedicate minorităților etnice și în special etniei romă, evenimente prin care aceștia pot proceda la o integrare activă în viața comunităților din care fac parte. Integrarea poate fi realizată prin activități de promovare a valorilor specifice grupurilor etnice, a deschiderii spre dezvoltarea colaborării inter-etnice, la integrarea profesională și/sau economică a tradițiilor, obiceiurilor și produselor rezultate din implementarea activităților meșteșugărești tradiționale.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romă pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020

4. Beneficiari direcți/indirecti (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți

- Comunele definite conform legislației în vigoare;
- ADI-uri format exclusiv din UAT-uri semnatare ale acordului de parteneriat;
- ONG-uri definite conform legislației în vigoare;

4.2. Beneficiarii indirecti

- Grupuri ale minorităților etnice

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

- Rambursarea cheltuielilor eligibile suportate

6. Tipuri de acțiuni eligibile

- Organizare de evenimente ocazionate de sărbători sau obiceiuri și tradiții;

- Achiziționarea de costume tradiționale, instrumente muzicale, scenă, instalații de sonorizare și lumini, corturi de evenimente (inclusiv dotarea acestora);
- Achiziționarea sau producerea de materiale specifice în scopul promovării;
- Organizarea de ateliere de transmitere a tradițiilor și meșteșugurilor;
- Organizare de zile deschise în producerea de produse tradiționale, artizanale și meșteșugărești;
- Producerea și distribuirea de materiale informative și de promovare;

Acțiuni neeligibile:

- Investiții în infrastructura de orice fel, inclusiv socială (hard);
- Achiziția de bunuri second-hand;
- Cheltuieli ocazionate de activități productive în vederea comercializării.

7. Condiții de eligibilitate

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală:

- achiziționarea de echipamente;
- achiziționarea de costume tradiționale, instrumente muzicale, scenă, instalații de sonorizare și lumini, corturi de evenimente (inclusiv dotarea acestora);
- achiziționare de rechizite;
- plata experților;
- transport;
- organizarea activităților;
- realizare de materiale informative și promoționale;
- alte cheltuieli justificate pentru implementarea proiectului

8. Criterii de selecție

- caracterul etnic al beneficiarilor, cu prioritate pentru populația de etnie romă
- numărul populației țintă;

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 100% pentru proiecte înaintate de comune sau organizații non-guvernamentale.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
6B	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	50
6B	Număr de locuri de muncă nou create	1
6B	Cheltuieli publice totale	20.000 Euro

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Asigurarea condițiilor favorabile pentru incluziunea minorităților etnice din mediul rural bazat pe moștenirea culturală, tradiții, obiceiuri, specificități și meșteșuguri sau produse artisanale și culturale ale acestora, cu accent deosebit pe caracterul etnic și în special din etnia romă.

CAPITOLUL VI:
Descrierea
complementarității
și/sau contribuției
la obiectivele altor
strategii relevante
(naționale,
sectoriale,
regionale, județene
etc.)

CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.)

Complementaritate cu axele, domeniile de intervenție și măsurile altor strategii relevante este analizată la scară teritorială și multisectorială. În acest sens, în conținutul Programului INTERREG V-A România - Ungaria¹ identificăm patru din cele șase axe prioritare în relație de complementaritate cu Strategia de Dezvoltare Locală, respectiv intervențiile susținute prin PNDR, după cum urmează:

- **Axa prioritară 1:** Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor)

Prioritatea de investiții 6/b: Investirea în sectorul apelor pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a satisface nevoile identificate de statele membre, pentru investiții care merg dincolo de aceste cerințe

Prioritatea de investiții 6/c: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

- **Axa prioritară 3:** Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă)

Prioritatea de investiții 8/b: Susținerea creșterii eficiente a ocupării forței de muncă prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a strategiei teritoriale pentru zonele specifice, inclusiv conversia regiunilor industriale în declin, îmbunătățirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice

- **Axa prioritară 4:** Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății (Cooperare în domeniul sănătății și prevenției bolilor)

Prioritatea de investiții 9/a: Investirea în infrastructura medicală și socială, care contribuie la dezvoltarea națională, regională și locală, reducând inegalitățile în ceea ce privește statusul de sănătate, promovând incluziunea socială prin accesul îmbunătățit la serviciile sociale, culturale și recreative și tranziția de la serviciile instituționale la cele comunitare

- **Axa prioritară 6:** Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (Cooperarea instituțiilor și comunităților)

Prioritatea de investiții 11/b: Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă prin promovarea cooperării juridice și administrative și a cooperării între cetățeni și instituții

Prioritatea de investiții 6/b este complementară cu măsura M4 Infrastructură civică, socială și culturală la nivelul autorităților publice, care implementează proiecte în direcția calității apei.

Prioritatea de investiții 6/c este complementară majorității intervențiilor prin măsurile dedicate și încadrate Priorității 6, respectiv măsurile M4, M6 și M7 prin natura activităților sprijinite de acestea.

Prioritatea de investiții 8/b este complementară măsurilor M2.1, M2.2, M3, M5, M6 și M7 ale SDL, acestea, la rândul lor în relație de complementaritate internă SDL în direcția creșterii ocupării, în special a ocupării active a forței de muncă incluzând grupuri

defavorizate sau marginalizate sau cu componentă etnică, în special cele aparținând etniei rome.

Prioritatea de investiții 9/a este în complementaritate cu măsurile M4, M6 și M7 ale SDL prin natura tipului și obiectului intervenției și în egală măsură pentru beneficiarii indirectii ai intervențiilor la scara impactului așteptat.

Prioritatea de investiții 11/b este în relație de complementaritate cu măsurile M4, M6 și M7 și în potențială relație de complementaritate cu proiectele de cooperare ce urmează a fi depuse de GAL.

Strategia de Dezvoltare a Județului Arad pentru perioada 2014-2020 și intervențiile prin măsurile SDL se găsesc în și mai strânsă relație de complementaritate.

Axa prioritară 1.1.1 Consolidarea și diversificarea mediului de afaceri existent în vederea atragerii de noi investitori din cadrul Obiectivului Specific 1.1, prin intermediul măsurilor dedicate sprijinirii dezvoltării microîntreprinderilor (1.1.1.2) și prin înființarea de infrastructură pentru promovarea și transferul inovațiilor și tehnologiei (1.1.1.3) sunt complementare măsurilor M1.1, M1.2, M3 și M5 ale SDL.

Mai mult decât atât, axa prioritară 1.1.2 dedicată Dezvoltarea agriculturii și a lanțurilor de producție și comercializare este complementară măsurilor M1.1, M1.2, M2.1, M2.2 și M3.

Obiectivul Strategic 2: Creșterea calității locuirii are cele patru axe prioritare complementare intervențiilor realizate prin măsura M4 a SDL pentru toate intervențiile în direcția investițiilor în modernizarea infrastructurii.

Transversal, axele prioritare aferente Obiectivului Specific 2.2 Servicii publice și siguranță civilă cu trimitere la dezvoltarea și modernizarea serviciilor de sănătate, educație și protecție socială sunt complementare măsurilor M1.2, M4, M6 și M7 ale SDL.

Axele prioritare ale Obiectivului Specific 2.3 Infrastructură culturală și de petrecere a timpului liber, în speță, Conservarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului cultural al județului și Dezvoltarea infrastructurii de petrecere a timpului liber sunt strâns corelate și complementare măsurilor M4 și M5 ale SDL.

Axa prioritară 3.1 Valorificarea potențialului turistic al județului contează pe complementaritatea rurală a intervențiilor prin măsurile M4 și M5 ale SDL. În egală măsură, Axa prioritară 3.2 protecția mediului înconjurător este în complementaritate cu intervențiile măsurii M4, pentru acțiunile verzi specifice, de genul sectoarelor verzi gândite atât pentru protecția mediului cât și pentru protecția locuirii și a cetățenilor, cu precădere a vârstelor fragede și a celor înaintate.

Capitolul VII:

Descrierea planului de actiune

Capitolul VII: Descrierea planului de actiune

In cadrul planului de actiune general, parteneriatul GAL "Depresiunea Sebiș-Gurahonț-Hălmagiu" si-a propus:

a. Calendarul estimativ de activitati - termene de realizare a actiunilor;

Activitatile sunt prezentate in tabelul VII.1, fiind structurate in activitatile privind implementarea strategiei prin proiectele depuse la GAL, respectiv activitatile 1 -11 si activitatile ce privesc functionarea GAL, activitatile 12 -23. Parteneriatul si-a propus implementarea strategiei intr-un timp cit mai scurt, respectiv in primii 4 ani de la semnarea contractului cu AFIR, iar mai apoi realocarea eventualelor economii realizate in urma contractarii si ca urmare a procedurilor de achizitie.

In primul semestru vor fi elaborate ghidurile si manualele de procedura aferente tuturor masurilor si vor avea loc actiuni de informare si promovare ale acestor masuri, la nivelul intregului teritoriu GAL. In semestrul 2 se vor lansa apelurile pentru masura dezvoltare infrastructura sociala si sustinerea integrarii minoritatilor locale, masuri lansate cu prioritate. Pe parcursul semestrelor 2 - 11 vor fi lansate apeluri si pentru celelalte masuri, pana la epuizarea bugetelor. In intervalul cuprins intre semestrele 2 si 10 se vor evalua cererile de plata depuse de beneficiarii GAL si se vor monitoriza proiectele pentru a urmări absorbtia efectiva a fondurilor; Cel tarziu, in semestrul 11 vor fi lansate ultimele apeluri de selectie cu bugete provenite din economiile realizate dupa implementarea proiectelor, urmate de evaluare, selectie, etc.

In eventualitatea obtinerii unui buget suplimentar solicitat dupa finalizarea strategiei, parteneriatul GAL va functiona avand aceleasi activitati iar responsabilii implementarii vor avea aceleasi atributii.

VII.1

Nr crt	Activitatea	An 1	An 2		An 3		An 4		An 5		An 6		An 7		An 8		manager de proiect	proiecte	Evaluatori cereri de plata	Resp. achiz.	servicii externalizate	parteneri
		Sem 1	S2	Sem 3	Sem 4	Sem 5	Sem 6	Sem 7	Sem 8	Sem 9	Sem 10	Sem 11	Sem 12	Sem 13	Sem 14	Sem 15						
1	Animarea teritoriului																					
2	Organizare intalniri GAL																					
3	Elab.ghiduri, manual de procedur a, cereri de fin.																					
4	Lansare apeluri de selectie																					
5	Sprijinire beneficiari																					
6	Evaluare proiecte																					
7	Selectia proiectelor																					
8	Implementarea proiectelor																					

muncii,PM,PSI	400	800							
IT	250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	9000
gazduire si actualizare site	2000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	9000
audit	250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	9000
inchiriere sediu	100	500	500	500	500	500	500	500	3600
mobilier+echipame nte	5000	2000	1000	0	0	0	0	0	8000
consumabile	250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	9000
comunicare	250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	1250	9000
transport	500	2500	2500	2500	2500	2000	1500	1000	15000
utilitati	400	800	800	800	800	800	800	800	6000
mijloace de transport	18000	0	0	0	0	0	0	0	18000
Intretinere mijloc de transport	50	850	850	850	850	850	850	850	6000
Informare, promovare	2000	6000	6000	6000	6000	5000	2000	1000	34000
alte cheltuieli conexe	25	125	125	125	125	125	125	125	900
participare la RNDR, retele nationale	400	800	800	800	800	800	800	800	6000
intalniri GAL	0	900	900	900	900	900	800	700	6000
intalniri CS	0	800	800	800	800	800	800	200	5000
instruiri angajati GAL si lideri locali	0	2000	1000	1000	1000	0	0	0	5000
Total cheltuieli	39375	64575	61575	58575	58575	43075	36975	30498	393223

VII.3

Euro

Categorie de cheltuieli/venituri	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Anul 6	Anul 7	Anul 8	Total
Venituri									
Cotizatii membri	2000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	72000
2% din impozit	0	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	7000
Donatii si sponsorizari	500	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	7500
Total venituri	2500	12000	12000	12000	12000	12000	12000	12000	86500
Cheltuieli									
Finantarea retelei proprii	0	500	500	500	500	500	500	500	3500
Cofinantare proiecte depusa de GAL	0	16000	20000	0	0	0	0	0	36000
Cheltuieli neeligibile (TVA)	0	11300	7100	7100	5900	4400	4200	3400	43400
Taxe si comisioane bancare	300	700	700	500	500	300	300	300	3600
Total cheltuieli	300	28500	28300	8100	6900	5200	5000	4200	86500

CAPITOLUL VIII:

Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

Parteneriatul GAL „Depresiunea Sebis-Gurahont-Halmagiu” a depus proiect pe Submasura 19.1, pentru care s-a și încheiat cu AFIR o Decizie de Finantare, proiect în care s-au realizat activități de informare și animare a teritoriului, de promovare a parteneriatului și axei Leader în rândul comunităților locale, activități de consultare și de lucru în cadrul unor grupuri organizate din principalii actori locali în vederea elaborării strategiei.

În cadrul proiectului s-au derulat activități de informare, materializate într-un număr de 14 vizite, în fiecare UAT din teritoriul GAL DSGH, în cadrul cărora s-au distribuit materiale de informare și promovare.

În cadrul acestui proiect parteneriatul a organizat întâlniri pentru colectarea de date din teritoriu necesare elaborării Strategiei.

Au avut loc 14 întâlniri de animare în localitățile aferente parteneriatului, 3 grupuri de lucru și 3 întâlniri de consultare cu membri parteneriatului.

Aceste întâlniri de animare au urmărit următoarele obiective:

- informarea comunităților cu privire la oportunitățile de dezvoltare oferite de PNDR prin intermediul măsurilor LEADER, misiunea GAL-ului și procesul de realizare a Strategiei de Dezvoltare Locală;
- mobilizarea și responsabilizarea locuitorilor în sensul participării la îmbunătățirea propriei situații prin participarea la realizarea strategiei și la implementarea acesteia;
- dezvoltarea capacității comunităților și autorităților locale de a evalua cu succes nevoile și resursele pe care le au, apoi, de a le prioritiza, planifica, implementa și de a menține participarea comunității în implementarea SDL;
- identificarea nevoilor comunității;
- identificarea persoanelor resursă din comunitate;
- identificarea liderilor locali a căror contribuție a fost valorizată în cadrul întâlnirilor de consultare.

Pe parcursul întâlnirilor publice s-au împartit chestionare în vederea colectării de date necesare elaborării strategiei. S-au prezentat prioritățile de dezvoltare rurală în programarea 2014-2020 și s-au colectat informații cu privire la problemele și nevoile existente în teritoriu în toate domeniile de activitate, dar și în viața socială a comunităților din teritoriul aferent parteneriatului GAL-DSGH.

Au fost organizate 3 consultări cu partenerii unde au fost discutate datele culese din teritoriu, date obținute până la momentul fiecărei consultări, prioritizarea lor, gruparea lor pe domeniile eligibile conform Regulamentului European 1305/2013.

După fiecare consultare cu partenerii s-a organizat câte un grup de lucru tematic în urma cărora s-au concluzionat următoarele aspecte și nevoi:

1. Diversificare economică și sustenabilitate

- Dezvoltarea și încurajarea creării de capacități de procesare a producției agricole și zootehnice: brutării, linii de ambalare legume, linii de îmbuteliere sucuri naturale, activități de catering, etc
- Servicii veterinare cu ambulanță veterinară
- Servicii diverse pentru populația rurală (atelieri reparații, coafuri, spalatorii auto, vulcanizări, etc)

- utilizarea judicioasa a resurselor existente, cu efect imediat asupra problemelor de mediu; conservarea biodiversitatii si utilizarea de surse alternative de energie electrica si termica, bazata pe resturi vegetale
- Constructia de agropensiuni
- Amenajarea de zone de agrement, modernizarea celor existente

2. Inovatie si competitivitate

- Servicii conexe pentru activitatea agricola de baza: infiintare de laborator de cereale pt. urmarirea calitatii productiei si imbunatatirea acesteia
- Infiintarea si dotarea unui laborator mobil de pedologie si agrochimie
- Constientizarea fermierilor si a factorilor de decizie prin promovarea practicilor agricole prietenoase mediului (folosind manuale informative, instruiuri, reviste periodice, etc.)
- Modernizarea exploatatilor agricole prin achizitii de utilaje agricole
- Modernizarea proceselor postrecoltare prin construirea de spatii adecvate de depozitare, dotarea cu utilaje necesare manipularii cerealelor, legumelor, etc.
- Modernizarea unor activitati deja existente

3. Asociere si cooperare

- Infiintare de cooperative agricole cu componenta de ambalare, distributie de produse, piete locale, etc (lant scurt)

Activitatea celor trei grupuri de lucru, de analiza a nevoilor din teritoriu si de corelare a lor cu posibilitatile si oportunitatile de finantare existente, au dus la conturarea unor directii de dezvoltare strategica pe termen mediu si lung.

Astfel, activitatea grupurilor, consistenta si precisa in termeni de realizare a legaturilor intre problemele si nevoile teritoriului si oportunitatile de integrare in dezvoltarea strategica de ansamblu a teritoriului se materializeaza in propuneri de alternative strategice spre constructia Strategiei de Dezvoltare Locala a zonei reprezentate de teritoriul aferent parteneriatului „Depresiunea Sebis-Gurahont-Halmagiu”.

CAPITOLUL IX:
Organizarea
viitorului GAL -
Descrierea
mecanismelor de
gestionare,
monitorizare,
evaluare și control
a strategiei

CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare si control a strategiei

Funcțiile administrative pentru implementarea SDL sunt în conformitate cu Fisa sub-Masurii 19.4 “Sprijin pentru consturile de functionare si animare:

- Pregătirea si publicarea apelurilor de selectie, în conformitate cu SDL;
- Animarea teritoriului;
- Analiza, evaluarea si selectia proiectelor;
- Monitorizarea si evaluarea implementarii strategiei;
- Verificarea conformitatii cererilor de plata pentru proiectele selectate(cu exceptia situatiilor în care GAL este beneficiar);
- Monitorizarea proiectelor contractate;
- Intocmirea cererilor de plata, dosarelor de achizitii aferente costurilor de functionare si animare;
- Aspecte specifice domeniilor: financiar, contabilitate,audit, juridic, expertize diverse,etc.

Mecanismul de gestionare al strategiei

Asociatia GAL “**Depresiunea Sebiș-Gurahonț-Hălmagiu**” este responsabila pentru administrarea si implementarea SDL în mod eficient, eficace si corect în raport cu obiectivele acesteia si în conformitate cu Regulamentul European. Evaluarea proprie si monitorizarea permanenta vor fi axate pe valoarea adaugata a abordarii LEADER, eficienta si eficacitate pentru a asigura o gestionare adecvata. Activitatile de animare sunt importante pentru stimularea procesului de dezvoltare locala si vor fi proportionale cu nevoile identificate de GAL la nivelul teritoriului.

GAL va utiliza mijloace diverse pentru a informa comunitatile cat si pentru a promova liniile de finantare existente(intalniri si evenimente publice,bannere, pliante si publicatii proprii, pagini de internet,media locala/regionala, informari în cadrul sedintelor de Consiliu Local), inclusiv prin intermediul liderilor locali si a membrilor GAL.

Mecanismul de monitorizare prevede un dispozitiv riguros și transparent de vizualizare a modului în care are loc gestionarea financiară a implementării strategiei de dezvoltare, care să permită colectarea sistematică și structurarea lunara/anuală a datelor cu privire la activitățile desfășurate si proiectele depuse de beneficiarii GAL.

Sursele de informare pentru monitorizarea stadiului implementării proiectelor derulate la nivelul GAL sunt:

- Cererile de finanțare ale proiectelor - mai exact informațiile financiare și valoarea estimată a indicatorilor de rezultat, calendarul implementarii si diversele rapoarte;
- Dosarele de plată (intermediare și finale) întocmite de către beneficiari - pentru cuantificarea cheltuielilor deja efectuate si a eventualelor economii realizate în urma achizitiilor;
- Fișele de verificare pe teren întocmite în urma vizitelor de verificare.

Pentru evidențierea gradului de implementare a SDL, pe baza documentelor menționate, GAL va întocmi Documentul 2 solicitat si de AFIR care va cuprinde toate informațiile cu privire la evoluția implementarii atat a proiectelor depuse la GAL, cat si a functionarii GAL.

Monitorizarea proprie a strategiei va constitui o prioritate pentru GAL: monitorizarea proiectelor, monitorizarea indeplinirii obiectivelor GAL, monitorizarea functionarii.

Mecanismul de evaluare

Evaluarea presupune elaborarea unui dispozitiv clar de organizare a înregistrării și a unor sugestii și remarci privind rezultatele implementării proiectelor în cadrul SDL. De asemenea, evaluarea este o activitate structurată pe o bază bine stabilită și presupune elaborarea unui set de indicatori (considerați relevanți în reflectarea eficienței obținute în urma implementării proiectului) și a unor metodologii de evaluare.

Evaluarea se realizează cu scopul de a îmbunătăți calitatea implementării proiectelor și implicit a Strategiei de Dezvoltare Locală, prin analiza eficienței, adică a celei mai bune relații dintre resursele angajate și rezultatele atinse și a eficacității programului, însemnând măsura în care obiectivele au fost atinse.

Monitorizarea este procesul continuu de colectare a informațiilor relevante despre modul de desfășurare a unor acțiuni, în timp ce evaluarea este un proces care folosește informațiile obținute pe parcursul monitorizării cu scopul de a analiza modul în care acțiunile respective și-au atins ținta și au avut eficiența scontată.

Monitorizarea și evaluarea vor asigura implementarea efectivă și la timp a proiectelor, managementul finanțelor publice, inclusiv administrarea adecvată a resurselor proiectului și monitorizarea efectivă și evaluarea activităților și rezultatelor acestuia.

Mecanismul de control a strategiei

Controlul presupune stabilirea unui sistem de verificare al respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare.

Monitorizarea reprezintă procesul de colectare de informații iar evaluarea presupune acordarea unui calificativ pe baza analizei informațiilor care au fost colectate: asigurarea respectării regulilor de procedură; utilizarea documentelor tip; documentarea indicatorilor de analiză și evaluare; respectarea convențiilor și anexelor tehnice și financiare; calitatea gestionării dosarelor până la momentul arhivării acestora, care vizează ritmul în care un dosar este depus, instrumentat;

În Regulamentul de Organizare și Funcționare se vor regăsi activitățile prevăzute în art 34 al Regulamentului(UE) nr 1303/2013, precum și activitățile prevăzute în planul de acțiune.

După selectarea SDL, GAL DSGH va proceda la întocmirea Regulamentului de Organizare și Funcționare care va avea următoarea structură:

1. Dispozitive generale - baza legală de organizare și funcționare;
2. Structura organizatorică și principalele tipuri de relații funcționale;
3. Domeniile de activitate ale GAL-ului, autoritățile competente și organismele responsabile cu axa IV LEADER și cu implementarea proiectelor realizate în baza măsurilor finanțate LEADER;
4. Funcționarea GAL-ului - atribuțiile principale ale GAL-ului și atribuțiile și responsabilitățile personalului pe niveluri ierarhice;
5. Domenii de activitate GAL;
6. Componenta Comitetului de Selecție și a Comisiei de Selecție;
7. Lansarea sesiunii de proiecte;
8. Primirea și selecția proiectelor;
9. Desfășurarea procedurii de soluționare a contestațiilor;
10. Selecția proiectelor;
11. Rapoartele de Selecție;

Sarcinile ce revin GAL conform art 34 al Regulamentului(UE) nr 1303/2013 sunt obligatorii și esențiale pentru implementarea cu succes a SDL și vizează:

(a) Consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor, prin:

- Organizarea de instruirii și cursuri pentru actorii locali relevanți, în managementul de proiecte pentru susținerea dezvoltării economice durabile a comunității, sprijinirea mediului de afaceri și asigurarea unui management performant pentru a dezvolta și implementa servicii publice prestate în interesul populației;

- Organizarea acțiunilor specifice de informare și promovare adresate potențialilor beneficiari privind implementarea SDL;

- Activitățile care vor fi derulate de către Asociația GAL în vederea asigurării implementării strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020 se vor realiza atât prin angajații GAL care vor gestiona relațiile cu publicul larg cât și cu potențialii beneficiari ai LEADER, prin realizarea activităților de informare dar și prin intermediul canalelor media;

- Realizarea vizitelor de lucru, de monitorizare, a schimburilor de bune practici și expertiza în vederea consolidării capacității de a dezvolta și implementa proiecte finanțate pe axa LEADER;

- Cooperarea cu alte teritorii incluse în strategii de dezvoltare locală care contribuie la facilitarea transferului și adaptarea inovațiilor dezvoltate în alte zone;

- Reprezentanții Asociației GAL vor asigura diseminarea informațiilor de interes public prin organizarea sau participarea la evenimente publice;

- Organizarea de seminarii tematice având în vedere perfecționarea profesională în managementul fondurilor europene AXA LEADER;

- Participarea la târguri și expoziții naționale și internaționale;

(b) Conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează ca cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedură scrisă;

Asociația GAL DSGH își va elabora proceduri de selecție proprii, nediscriminatorii și transparente, în care va fi descris procesul de evaluare și selecție al proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor. Aceste proceduri vor fi aprobate de Comitetul Director iar pentru transparență vor fi publicate pe pagina web a GAL-ului.

Apelul de selecție se va lansa în așa fel încât potențialii beneficiari să aibă timp suficient pentru pregătirea și depunerea proiectelor; Potențialii beneficiari vor depune proiectele la secretariatul GAL. Selecția proiectelor va fi efectuată de echipa GAL prin Comitetul de Selecție, format din 7 membri titulari cărora li s-au prevăzut suplentanți. Criteriile de selecție și punctajele acordate vor fi stabilite exclusiv de către GAL, în baza SDL și ghidurile solicitantului.

Selecția proiectelor va fi o activitate a Comitetului de Selecție și a Comisiei de Contestații, componenta acestora stabilindu-se prin Hotărârea AGA.

Selecția proiectelor se face aplicând „dublu cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii Comitetului de Selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă. Reprezentanții din mediul urban vor acoperi maxim 25% din total membri.

GAL-ul va întreprinde toate demersurile pentru a asigura transparența apelurilor de selecție folosind mijloace de informare media cu acoperire locală/regională, postarea pe pagina web proprie, afișare la sediul GAL și la sediile primăriilor partenere cât și prin alte

mijloaca de informare. Presedintele, membrii si secretarul Comisiei de Selectie si a Comisiei de Solutionare a Contestatiilor au obligatia de a respecta confidentialitatea lucrarilor si impartialitatea in adoptarea deciziilor;

Referitor la evitarea conflictului de interese, mecanismul este descris pe larg in cuprinsul capitolului XII.

(c)Asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și ȋintelor strategiei;

Masurile finantate de GAL au in vedere doar acele actiuni/operatiuni rezultate in urma analizei diagnostic si care conduc la atingerea obiectivelor si tintelor strategiei.

(d)Pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție; Echipa tehnica a GAL pregateste apelul de depuneri proiecte, care este avizat de manager. Apelul se lanseaza cu minim 30 de zile calendaristice inainte de data limita de depunere a proiectelor in asa fel incat potentialii beneficiari sa aiba timp suficient pentru pregatirea si depunerea acestora. Criteriile de selectie vor fi definite in cadrul apelului detaliat publicat pe site-ul GAL si acestea trebuie sa conduca la indeplinirea obiectivelor si tintelor strategiei.

(e)Primirea și evaluarea cererilor de finantare si a cererilor de plata depuse;

Primire si evaluarea cererilor de finantare/plata presupune realizarea unor proceduri de inregistrare si evaluare a dosarelor avand in vedere criterii obiective.Scopul acestor proceduri este acela de a asigura descrieri detaliate a etapelor care trebuie parcurse in vederea verificarii conformitatii, continutului si eligibilitatii cererii de finantare/plata depuse de beneficiar. Atat pentru evaluarea cererilor de finantare cat si a cererilor de plata vom aborda principiul “4 ochi” prin care avem in vedere cresterea supervizarii;(f)**Selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;** Evaluatorii de proiecte vor respecta fisele masurilor in ceea ce priveste cuantumul contributiei.

(g)Monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă. Monitorizarea implementarii strategiei de dezvoltare locala este in permanenta in atentia GAL pentru a verifica indeplinirea obiectivelor strategiei GAL;

Echipe de implementare a SDL are urmatoarea componenta:

1) **Manager-** coordoneaza activitatea GAL atat sub aspect organizatoric cat si al respectarii procedurilor de lucru;

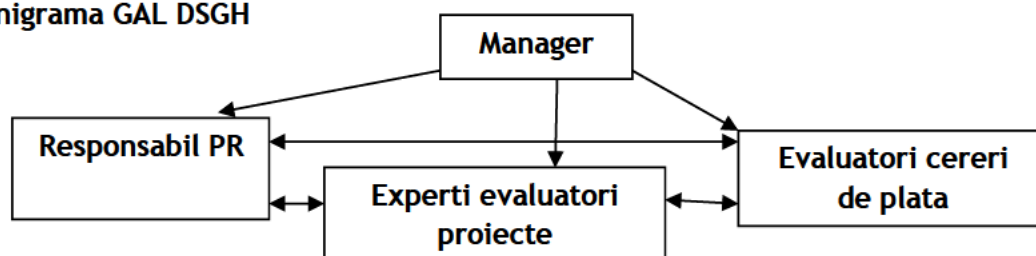
- Coordoneaza activitatile de evaluare si monitorizare a implementarii SDL;
- Asigura cooperarea cu AFIR si AM si asigura respectarea cerintelor procedurale in implementarea strategiei de dezvoltare locala.

2) **Responsabil PR** - este responsabil pentru ansamblul activitatilor ce se intreprind pentru atribuirea, incheierea si indeplinirea unui contract de achizitie publica si prin care se dobandesc, definitiv sau temporar produse, lucrari sau servicii de informare si promovare;

- Elaboreaza toate materialele de informare si promovare a GAL, asigura continut si forma pentru site-ul propriu;

- Elaboreaza planul de comunicare, informare si promovare al SDL;
 - Participa la actiunile de animare, informare si promovare din teritoriu;
- 3) **2 Experti - evaluatori proiecte** - asigura procesul de verificare al proiectelor depuse care se realizeaza in baza procedurilor de selectie nediscriminatorii si transparente si a unor criterii obiective, cu evitarea conflictelor de interese;
- Pregatesc documentele pentru Comitetul de Selectie si asigura activitatea de secretariat si arhivare;
 - Participa la actiunile de monitorizare a implementarii proiectelor de catre beneficiari;
 - Participa la intocmirea de rapoarte de activitate ale GAL si la activitatile de evaluare si monitorizare a implementarii SDL;
- 4) **2 Experti - evaluatori cereri de plata** - asigura procesul de preluare/verificare al cererilor de plata depuse de beneficiari;
- Participa la actiunile de animare, informare, promovare derulate de GAL sau cele aferente lansarilor de apeluri de selectie;
 - Asigura activitatea de secretariat si arhivare pentru dosarele de plata;
 - Participa la actiunile de monitorizare a implementarii proiectelor de catre beneficiari;
 - Participa la intocmirea de rapoarte de activitate ale GAL si la activitatile de evaluare si monitorizare a implementarii SDL;
- 5) **Consultant extern -auditor** - va asigura realizarea unei misiuni de asigurare rezonabilă conform Standardului internațional privind misiunile de asigurare ISAE 3000 - “Misiunile de asigurare altele decât auditurile sau revizuirile informațiilor financiare istorice” pe toata perioada derularii contractului. De asemenea acesta va realiza si emite rapoarte de audit periodice(trimestrial/semestrial/anual) privind activitatea curenta a GAL.
- **Consultant extern -contabil-** intocmeste situatiile financiar contabile conform legislatiei in vigoare si cerintelor specifice proiectului;
- 6) **Consultanti externi** -in functie de necesitati, elaborare ghiduri si manuale de procedura,consultanta in pregatirea si elaborarea cererilor de plata aferente cheltuielilor de functionare ale GAL, IT,publicitate,SSM,PSI, Juridic, etc;
- In anexa 8 la SDL sunt atasate fisele de post pentru activitatile indeplinite de persoane angajate in baza unui contract individual de munca. Angajarea personalului se efectueaza cu respectarea Codului Muncii, precum si a legislatiei cu incidenta in reglementarea conflictului de interese.

Organigrama GAL DSGH

Evaluarea implementării SDL reprezintă o sarcină obligatorie pentru GAL, conform art 34 din Regulamentul (UE) nr 1303/2013. GAL DSGH își va elabora un Plan de Evaluare în care este descrisă modalitatea prin care se va realiza evaluarea implementării SDL.

CAPITOLUL X:

Planul de finanțare al strategiei

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Alocarea resurselor financiare a urmat principiile priorității și proporționalității și a parcurs ajustări repetate pe parcursul consultărilor pentru găsirea formei celei mai echilibrate pentru viitorul implementării SDL.

Direcțiile generale inițiale au avut următoarele prealocări indicative derivate din importanța sectorului și a dezvoltărilor potențiale, impactul așteptat și proporționalitatea definită de structura parteneriatului:

1. Dezvoltarea agriculturii / 35%;
2. Investiții în infrastructură și dezvoltare locală rurală / 30%;
3. Dezvoltarea serviciilor și activităților neagricole rurale / 20%;
4. Sprijinirea formelor asociative și integrarea transferului de inovații / 10%;
5. Susținerea socială a comunităților rurale / 5%.

În urma consultărilor și definirii precise a intervențiilor prin măsuri, alocările inițiale au fost ajustate astfel:

1. P1SDL. **Modernizarea infrastructurii pentru susținerea dezvoltării rurale / 35,79%;**
2. P2SDL. **Consolidarea și modernizarea agriculturii / 34,33%;**
3. P3SDL. **Dezvoltarea economiei neagricole și a afacerilor rurale / 19,07%;**
4. P4SDL. **Creșterea impactului formelor asociative și asigurarea transferului de inovații / 6,36%;**
5. P5SDL. **Integrarea socială a grupurilor marginalizate și susținerea diversității etnice / 4,45%.**

La nivelul măsurilor distribuția alocărilor cheltuielii publice, exclusiv cheltuielile de funcționare și animare, se prezintă astfel:

- M6.3 Dezvoltarea satelor = 35,79%;
- M2.2 Tineri fermieri = 20,34%;
- M2.1 Modernizarea exploatațiilor agricole și pomicole = 12,71%;
- M6.1 Înființarea de activități neagricole = 11,44%;
- M6.2 Investiții în activități de modernizare a întreprinderilor și turism = 7,63%;
- M1 Cooperarea în scopul creării de forme asociative, rețele și clustere, grupuri operaționale pentru diversificarea activităților rurale = 6,36%;
- M6.4 Investiții în infrastructura socială și de educație a grupurilor marginalizate = 3,18%;
- M3 Sprijin pentru integrarea și promovarea schemelor de calitate pentru produsele locale = 1,27%;
- M6.5 Acțiuni de integrare a minorităților etnice (inclusiv minoritatea romă) = 1,27%.

Obiectivele transversale din măsurile M1 din cadrul priorității P4 SDL incorporând componente inovative și componente de mediu și modificări climatice, reprezintă peste 6% din alocarea publică totală, exclusiv cheltuielile de funcționare și animare.

Formele finale de ajustare, alocare și realocare pentru fiecare măsură în parte și respectiv pentru fiecare prioritate a SDL au fost dezbătute și validate de participanții la consultări, cu respectarea participării și reprezentării la nivel de parteneriat și teritoriu, pe tipuri de parteneri.

CAPITOLUL XI:

Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL

CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare si selectie a proiectelor depuse in cadrul SDL

Dispozitii generale

- Comitetul de Selectie reprezinta organismul tehnic cu responsabilitati privind selectarea proiectelor depuse in cadrul **GAL DEPRESIUNEA SEBIS-GURAHONT-HALMAGIU**.

- Comisia de Solutionare a Contestatilor reprezinta organismul tehnic cu responsabilitati privind solutionarea contestatiilor adresate privind rezultatele procesului de selectare a proiectelor.

Componenta Comitetului de Selectie si a Comisiei de Solutionare a Contestatilor

- Comitetul de Selectie este alcatuit dintr-un numar total de 7 membrii (3 persoane din sectorul public si 4 persoane din sectorul privat), respectiv Comisia de Solutionare a Contestatilor alcatuita din 3 persoane. Comitetul va avea un presedinte si un secretar care vor fi stabiliti la prima intrunire a Comitetului.

- In Comitetul de Selectie sunt prevazuti 7 supleanti, respectiv in Comisia de Solutionare a Contestatilor 3 supleanti.

- Selectia proiectelor se face aplicand regula majoritatii simple cu „dublu cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca in momentul selectiei sa fie prezenti cel putin 50% din membrii Comitetului de Selectie, din care peste 50% sa fie din mediul privat si societate civila.Reprezentantii din mediul urban vor reprezenta maxim 25% din totalul membrilor comitetului de selectie.

Obligatiile Comitetului de Selectie si ale Comisiei de Solutionare a Contestatilor

Presedintele, membrii Comitetului de Selectie si Comisiei de Solutionare a Contestatilor, in indeplinirea atributiilor ce le revin ca urmare a prezentului Regulament, au urmatoarele obligatii:

- a) de a respecta intocmai regulile stabilite in prezenta procedura,
- b) de a respecta confidentialitatea lucrarilor si impartialitatea in adoptarea deciziilor Comitetului de Selectie si Comisiei de Solutionare a Contestatilor;
- c) adoptarea deciziilor in urma solutionarii contestatiilor se face de catre membri prezenti ai Comisiei de Solutionare a Contestatilor , prin vot majoritar;
- d) se vor elabora decizii si vor fi adoptate de Comitetul de selectie sau respectiv a Comisia de Solutionare a Contestatilor, daca este cazul de contestatii/-e.

Lansarea sesiunii de depunere a proiectelor

GAL DEPRESIUNEA SEBIS-GURAHONT-HALMAGIU stabileste punctajele de selectie si criteriile de departajare aferente masurilor ce vor fi lansate pe parcursul perioadei de implementare, asigura publicitatea anunturilor in media locala si pe site-ul propriu si accesul la toate informatiile necesare pentru fiecare potential beneficiar.

Primirea si selectarea proiectelor pentru masurile PNDR - Axa LEADER

Primirea si evaluarea proiectelor se face la sediul Asociatiei de catre compartimentul tehnic, conform atributiilor cuprinse in fisele posturilor angajatilor **GAL DEPRESIUNEA SEBIS-GURAHONT-HALMAGIU**.

- Comitetul de Selectie elaboreaza un raport asupra rezultatelor sesiunilor.
- Raportul de selectie se posteaza pe site-ul **GAL DEPRESIUNEA SEBIS-GURAHONT-HALMAGIU**

Selectia proiectelor

- Selectia proiectelor pentru masurile carora li se aplica procedura de selectie, se realizeaza in euro.

Rapoartele de Selectie

- Ulterior verificarii respectarii prevederilor in ceea ce priveste ierarhizarea proiectelor, Rapoartele de Selectie intocmite se semneaza de catre toti membrii Comitetului de Selectie prezenti si este aprobat/avizat de catre presedinte/reprezentantul legal al GAL, in vederea publicarii pe site-ul GAL. Daca unul din proiectele depuse apartine unuia din membrii Comitetului de Selectie sau afini, in conformitate cu prevederile legale, membrul in cauza se autorecuza si va fi inlocuit de unul dintre membrii supleanti la intalnirea comitetului respectiv pentru sesiunea de selectie in cauza.

Desfasurarea procedurii de solutionare a contestatiilor cu privire la rezultatul selectarii proiectelor

- Contestatiile pot fi depuse in termen 5 zile calendaristice de la primirea notificarii privind rezultatul selectarii proiectelor
- Contestatiile, semnate de beneficiar, vor fi depuse la sediul **GAL DEPRESIUNEA SEBIS-GURAHONT-HALMAGIU**.
- Termenul de solutionare a contestatiilor de catre Comisia de Solutionare a Contestatiilor este de 10 de zile lucratoare de la data inregistrarii acestora la secretariatul **GAL DEPRESIUNEA SEBIS-GURAHONT-HALMAGIU**.

Componența Comitetului de Selecție

PARTENERI PUBLICI 42,86%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Primăria comunei Dezna	Membru	Rural
Primăria comunei Brazii	Membru	Rural
Primăria comunei Buteni	Membru	Rural
PARTENERI PRIVAȚI 28,57%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
P.F.A. "Jiva Sorin" com. Brazii	membru	Rural
Pop Amalia I.I.	Membru	Urban
SOCIETATE CIVILĂ 28,57%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Asociația Pro Chisindia, com. Chisindia	Membru	Rural
Composesoratul Rădești, com. Almaș	Membru	Rural
PARTENERI PUBLICI (supleanți) 42,86%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Primăria comunei Almaș	Membru	Rural
Primăria comunei Hălmagiu	Membru	Rural
Primăria comunei Chisindia	Membru	Rural
PARTENERI PRIVAȚI (supleanți) 42,86%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Fărcuța Alexandru-Ioan P.F.A.	Membru	Rural
Groza V. Vasile Laurențiu P.F.A.	Membru	Urban
I.I. Cimil Victor	Membru	Rural
SOCIETATE CIVILĂ (supleanți) 14,28%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Asociația Crescătorilor de Animale Dezna	Membru	Rural

CAPITOLUL XII:

**Descrierea
mecanismelor de
evitare a posibilelor
conflicte de
interese conform
legislației naționale**

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale.

Pentru a garanta transparența în procesul decizional și pentru a evita orice potențial conflict de interese în implementare se vor lua în considerare următoarele reguli generale în materia conflictului de interese:

1. Persoanele fizice sau juridice care participă în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu vor fi solicitanți și/sau nu vor acorda servicii de consultanță unui solicitant.
2. Nu vor fi implicați în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție următoarele persoane:
 - cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere;
 - soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane mai sus;
 - cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare.
3. Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu vor fi solicitanți și/sau nu vor acorda servicii de consultanță unui solicitant.
4. Persoanele implicate în elaborarea, evaluarea, selecția sau aprobarea proiectului nu vor fi implicați în activități de verificare a cererilor de plată.
5. Persoanele care participă la procedura de verificare/evaluare /aprobare a cererilor de finanțare sau în cadrul procedurilor de selecție, cât și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute mai sus, iar în cazul în care se regăsește într-una din situații va depune o declarație prin care se revocă din funcție pentru procedura la care participa și la care intra în conflict.

Măsurile luate pt evitarea apariției conflictului de interese rezulta și din capitolele destinate din regulamentul de ordine interioare cât și din fișele postului.

La fiecare pas procedural persoanele implicate vor depune declarații de evitare a conflictului de interese și se vor lua măsuri suplimentare de evitarea a conflictului de interese în funcție de situațiile aparute pe parcurs și neprevăzute.

ANEXE

Anexa 1 - Acord de parteneriat + HCL/ alte documente justificative

Anexa 2 - Fișa de prezentare a teritoriului

Anexa 3 - Componenta parteneriatului

Anexa 4 - Plan de finanțare

Anexa 5 - Hartă administrativă și geografică a teritoriului

Anexa 6 - Documente justificative privind animarea

Anexa 7 - Documente justificative ale membrilor parteneriatului

Anexa 8 - Atribuțiile corespunzătoare fiecărei funcții din cadrul echipei de implementare a SDL